

אתגתא

בשבע 1021 | ל' במרחשוון תשפ"ג, 24.11.22

ד"ר מיכאל אבולעפיה מצא את
הפסיכיאטריה בתוך היהדות,
וחותר לכך שכגועי הנפש לא
יזדקקו עוד לתרופות

// עניין אישי, יוסף ארנפלד

גם בלי שנדע את העובדות,
פרשת הרב טאו מעוררת בי כאב
מסיבות אחרות

// עפרה לקס

זקני הגבעות

באמצע החיים הם בחרו לעבור ליישוב צעיר או להקים
מאחז חדש כדי לחולל שינוי בשטח. המשפחות
המבוגרות בגבעות יהודה ושומרון מספרות על החיים
עם תשעה ילדים באוטובוס, ואיך מסתדרים כשהשכנים
צעירים ממך בכמה עשורים

// דביר עמר

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

הנדסת תודעה, התחלנו

בימים אלה מתחילות ארבע שנים של הסתה תקשורתית יומיומית. וגם: ביבי צריך סמוטריץ' חזק

הוצאו מהקשרם. אני לגמרי עומד מאחורי מה שנכתב פה לפני שבוע. אבל דבריי נכנסו להקשר נוסף, ועם זה יש לי בעיה. אני בשום פנים ואופן לא חלק מההתנפלות המכוערת על הציונות הדתית (המפלגה וגם המגזר) וההאשמה נגדה כאילו סיפור בנט ושקד עומד לחזור על עצמו מאותו כיוון. קודם כול, אם יש משהו שהציונות הדתית (שוב: המפלגה וגם המגזר) הוכיחה בבחירות האלה, ובעצם כבר בתקופה הממשלה הרעה היוצאת, זה שהיא לא בנט ולא שקד. היא לא מוותרת על האידיאולוגיה לטובת תפקידים וג'ובים.

ואני גם לגמרי עומד מאחורי כל ההתלהבות שלי בטור בשבוע שעבר מהיכולות של נתניהו ומההופעה המרשימה מאוד שלו בהשקת ספרו החדש, אבל אני לא ביביסט. בעצם: אני ביביסט על תנאי. אם נתניהו, שהוביל את הימין להצלחה כה מרשימה בבחירות האחרונות, יבצע את המדיניות שבשבילה נבחר - אז אני ממשיך לשיר "לבנימין אמר" בהתלהבות. ואם לא, אז יש גם שירים אחרים. זאת ועוד: אני חושב שההתעקשות של סמוטריץ' במשא ומתן והעמידה על העקרונות לא מחלישות את הממשלה החדשה אלא מחזקות אותה. זה יגדיל את הסיכויים שהפעם נתניהו אכן יבצע את כל המשימות שעומדות בפניו. ביבי צריך בצלאל חזק.

5 ובתוך כל המשא ומתן הקולני הזה יש תיק אחד יתום: תיק החינוך. לפחות עד לשעת כתיבת שורות אלו, בדיק שלוש שבועות אחרי הבחירות, לא שמעתי על שום מלחמה לגביו. הוא לא מוגדר כ"תיק חשוב". ואני באמת לא מבין למה. מה יותר חשוב מחינוך? אני זוכר שנים שבהן כולם לטשו עיניים לתיק החינוך. הוא נחשב למשאת נפשן של כל המפלגות. אני זוכר את הזעזוע כשהוא נפל לידיה של שולמית אלוגי (אח, זוכרים שהייתה פעם מפלגה כזו, מרצ?). אני זוכר את השמחה כשהוא חזר לידי של זבולון המר. באותן שנים הבינו כולם, מימין ומשמאל, את ההשפעה הגדולה שלו. אז נכון, זה כבר לא יהיה כל כך יוקרתי להיות שר החינוך הבא, אחרי מי שכינה בתפקיד בקדנציה האחרונה, ובכל זאת. איפה ש"ס? איפה יהדות התורה? איפה הציונות הדתית? אתם לא רוצים להשפיע על הדור הבא?

תראו באיזו חריפות דיבר הרבי מלובביץ' בחדש כסלו תשמ"ח על החובה של פוליטיקאים דתיים לעסוק בענייני חינוך ולנסות לתקן את מה שאפשר: "בכל הקשור לעניין החינוך, מדובר בהרס שכבר נעשה והביא למצב מבהיל. קם בארץ ישראל דור חדש ש'לא ידע את יוסף'. בעוד שמחנכי הדור 'ידעו את יוסף', אלא שחלק גדול מהם עשו עצמם כלא יודעים - הרי רוב הדור הנוכחי אפילו לא שמע את שמע יוסף. לא יאומן כי יוספור שדווקא בארץ הקודש, קם והתחנך דור שחסר כל מושגי יסוד ביהדות. גם כאשר מספרים אודות מורשת ישראל (סיפורי התנ"ך וכו') מציגים זאת כנחלת העבר, עד שהגענו למצב המבהיל שבו גם מושגים יסודיים בתורה מוצגים כדבר שמקומו במוזיאון - עטוף ושמור במסגרת של זכויות עבה, שיכולים להביט בו, אבל חלילה וחס לגעת בו, לעשות בו שימוש יומיומי. אנשים שגם במלחמתם נגד ענייני יהדות מגלים בורות מדהימה, ממשיכים להיות מחנכים ומעצבי דמותו של דור שלם. חלק לא מבוטל באשמה על המצב הנורא השורר בארץ הקודש מוטל על כתפי עסקני הציבור הדתיים, שנבחרו כדי לתקן מצב זה, ובמקום זאת עוסקים כל העת בהשגת כספים ותקציבים עבור תלמודי תורה וישיבות הקיימים, ולא הקמת מוסדות חינוך תורניים במקומות שאינם קיימים. העוול העיקרי והאשמה החמורה ביותר היא אי ההתעסקות הכמעט מוחלטת בתפקידם ובחובתם הראשונה - להפיץ יהדות, להפיץ את החינוך היהודי המקורי... על העסקנים הדתיים לדעת כי תפקידם העיקרי לדאוג להגברת החינוך היהודי. בכך עליהם להשקיע את עיקר מאמציהם. אם אינם מתאימים לכך - ואם מסיבה זו או אחרת אינם מסוגלים לכך - עליהם לפנות את מקומם מיד לטובים ומוכשרים מהם היודעים תפקיד עיקרי זה ומסוגלים לפעול בהתאם לכך".

וואו. הרבי מלובביץ' בעצם קורא לחברי הכנסת הדתיים להתפטר (מיד!), אם הם לא מקדישים את עיקר מאמציהם להגברת החינוך היהודי. בעשרות השנים שחלפו מאז השיחה הזו, מצב החינוך הידרדר עוד הרבה יותר, אז מה קרה לנציגים שלנו? למה בין כל הכותרות המקושקות והמבהילות, אנחנו לא רואים דיווחים על ה"הדתה" המתוכננת במשרד החינוך? ●

העם. ובכלל, מאיפה יש לך אומץ לדבר על שירות צבאי? הרי עד לרגע זה אנחנו לא יודעים בדיוק איפה היית בצבא. פשוט הלכנו לאיבוד. התברברנו בניווט בין כל הגרסאות.

3 "אני רוצה לשאול מפה את מצביעי הליכוד", המשיך לפיד עם מבט נוקב בעיניים, "זה מה שרציתם? בשביל זה הצבעתם ליכוד? כדי שייקחו כסף מהחיילים וייתנו לתלמידי ישיבות? אתם הולכים להיות מיעוט בממשלה הזו. מיעוט של משרתים בצבא, מיעוט של מעמד הביניים, מיעוט של אלה שמאמינים במסורת יהודית מתונה שמקבלת כל אדם בסבר פנים יפות".

הו, "סבר פנים יפות". תראו לי עוד מישהו שבאותו משפט יכול גם להסית בציונות נגד יותר מחצי מעם ישראל, וגם לדבר על מתינות ועל סבר פנים יפות. ואגב, השיח הזה של "לקחו כסף מהחיילים ונתנו לתלמידי ישיבות" הוא כל כך פופוליסטי ורדוד. בדיק כמו השיח ההוא של שנות השמונים על "לקחו כסף מעיירות הפיתוח ונתנו להתנחלויות". ההשוואות הן תמיד דמגוגיה צרופה, בלי שום הוכחה או מסמך או סעיף בחוק, כמסורת הפיידית המפורסמת. סתם מילים. אולי תקציבי החיילים הועברו דווקא לתיאטראות בתל אביב? אבל אתה יודע מה, לפיד? אם כבר אתה זועק ונלחם למען חיילי צה"ל וזכויותיהם, בוא נדבר רגע על החשיפה המטלטלת של זאב קם שמשום מה לא זכתה לקבל פוליואפים וכותרות (אני מוכן להמר שרבים מכס נתקלים בה עכשיו לראשונה). הידיעה על המכרז של מאות יחידות דיור ברהט, ששליש ממנו היה מיועד לחיילי צה"ל בדואים, אבל בלחץ של מנסור עבאס על לשכת ראש הממשלה בנט המספר ירד לעשרה אחוזים בלבד. זה באמת "לקחת מהחיילים", אבל לא כדי לתת לחרדים - אלא למפלגת האחים המוסלמים.

"אם מישהו שואל את עצמו איפה אנחנו נהיה", סיים לפיד, "אנחנו נהיה פה בכנסת ימים וילילות, אנחנו נהיה ברחובות, אנחנו נהיה בכיכרות, נהיה על הגשרים. לא נשתוק, לא ניעלם, לא נוותר, אנחנו נלחמים על העתיד של הילדים שלנו. שנה וחצי הייתה פה ממשלה מצוינת. הביאה הישגים כבירים למדינת ישראל. הקפיצה אותנו קדימה כלכלית וביטחונית. עכשיו תקום פה ממשלה שלוקחת אותנו אחורה. עם ישראל חכם. הוא יבין מהר מאוד שממשלת הקיצונים גורמת לו נזק. אנחנו נחזור, מהר יותר ממה שכולם חושבים".

אתה שומע את הדברים הרדודים האלה ואומר לעצמך: יש קהל לחומר הזה? לא, ברצינות: מישהו אוכל את ההסתה הזו? והתשובה המביכה היא כן. אחרת לפיד לא היה נושא את המניפסט הזה. הוא מכיר את האלקטורט שלו ויודע שהלב שלהם פתוח לשמוע כאלה דיבורים. ומי יודע, אולי זה מה שיוציא אותם שוב לכיכרות ולגשרים. ואני רוצה לשאול מפה את מצביעי יש עתיד: זה מה שרציתם? בשביל זה הצבעתם יש עתיד? באמת, אתם לא ראוים למנהיג קצת יותר ברמה?

4 בשבוע שעבר ביקרתי כאן את חבר הכנסת בצלאל סמוטריץ' על ההתעקשות שלו על תיק הביטחון. קראתי לו לקחת את תיק המשפטים ולקיים בכך את ההבטחה הליכביתית שלו לטפל במערכת המשפט. קיבלתי על כך לא מעט תגובות. הרבה פעמים אנשים אומרים או כותבים משהו, מתחרטים על כך, ואז אומרים שדבריהם "הוצאו מהקשרם". ובכן, הדברים שלי לא

1 זה הולך להיות רעש רקע קבוע במשך ארבע שנים. ארבע שנים מלאות, בעזרת ה'. צריך להתחיל להתרגל לזה, ואולי גם לקבוע סוג של פרוטוקול: איך להתייחס לזה? האם להתייחס לזה? אני מתכוון לכותרות הגדולות שהולכות להתפרסם כאן בכל יום, כל פעם על עניין מפחיד אחר שקשור לממשלת הרוב שתקום. מדינת הלכה, מדינת הדרה, מדינת כל אברכים, מדינת כל מתנחליה. אם ככה זה לפני שהממשלה בכלל קמה - תארו לעצמכם מה יהיה אחרי שהיא תקום ובאמת תיישם את המדיניות שלשמה נבחרה על ידי רוב העם.

ותמיד זה יהיה סוג של פייק. שלא לומר הסתה. קחו כמקרי מבחן את מה שהיה לנו כאן בימים האחרונים. הכותרת הדמגוגית על שכר אברך מול שכר חייל. הציטוט החלקי, בקול רעש גדול, מתוך דבריו של הרב דרוקמן כאילו הוא קורא להקים כאן מדינת הלכה, כשבעצם לכל אורך הריאיון הוא דיבר על שמירת הסטטוס־קוו בנושאי דת ומדינה שכורסם בשנים האחרונות לכיוון החילוני. ומעל הכול, הדיווח בעיתון "ישראל היום" על ביטול איסור ההפרדה המקומם באירועים דתיים, בכותרת המגה־דרמטית: "הדרישה: להפריד בין גברים לנשים".

כאן זה כבר ממש צביעות. או נבזות. או שתיהן ביחד (אגב, מה עובר על 'ישראל היום', שפרסם את רוב הכותרות שיצרו סערות מיותרות כאלה? בשעתו האשימו אותו שהוא "ביביתון", האם בימים אלה הוא הופך ל"לפידיתון"?). הרי על מה מדובר פה? על כפייה דתית? להפך, העניין הוא ביטול כפייה חילונית מובהקת שנכנסה לדתיים לתוך אורחות חייהם. כולם הזכירו השבוע את ההופעה ההיא של מוטי שטיינמן בעפולה. זה באמת היה מקרה סמלי ומקומם במיוחד: תוך כדי קיום ההופעה קבעו שופטי בג"ץ כי היא לא חוקית. אני זוכר מה אמר ראש עיריית עפולה באותו ערב: "העירייה קיימה בקיץ הזה 360 אירועים לציבור הרחב בעיר, אי אפשר לעשות אירוע אחד בהפרדה לציבור החרדי?". אבל זה ממש לא רק עפולה ולא רק מוטי שטיינמן. זה איך ספור אומנים דתיים וחרדים, ואיך ספור רשויות מקומיות, שבשנים האחרונות לא יכולות לקיים אירועים בהפרדה בתקציב עירוני לציבור גדול שלא מגיע להופעות אחרות.

ואני לא מדבר עכשיו על תל אביב או רמת השרון, אלא אפילו על עיר עם ציבור חרדי עצום, כמו ירושלים. וזה לא רק הופעות. לפני כמה חודשים הייתה לי הזכות להנחות את האזכרה במלאת שלושים לפטירתו של הרב אורי זוהר זצ"ל בהיכל שלמה בירושלים, אירוע שארגנה עמותת 'ביחד', תנועת בעלי התשובה בישראל, שהרב אורי היה אחד מראשיה. ערב מרגש עם אביתר בנאי, שולי רנד, יונתן רוזאל, חברים ורבנים. ימים ספורים לפני האירוע קיבלתי מהמארגנים את המודעה הסופית, עם שמות המשתתפים ועם תמונה יפה של הרב אורי זוהר, ואז שמתי לב ששתי מילים נמחקו מהגרסה הסופית: "הישיבה בהפרדה".

לשאלתי מדוע, הוסבר לי שמכיוון שעיריית ירושלים נותנת תקציב (לא גדול בכלל) לאירוע, אי אפשר לקיים אותו בהפרדה. למה? כי משה לא יאזן לא מרשה לקיים אירועים חרדיים בהפרדה? מה פתאום. זה בכלל לא בסמכותו. הוא אמנם ראש עיר שנבחר על ידי רוב הציבור, אבל מעליו יש את מערכת המשפט ואת דינה זילבר, המזמנה לשעבר ליועץ המשפטי לממשלה, שקבעה את המדיניות המפלה והמקוממת בנושא. תהיתי מה המנוח היה אומר על כך, ובאיזו חריפות.

2 אז עכשיו, כשרוצים לבטל סוף סוף את הכפייה החילונית הזאת ולתת לציבור הדתי והחרדי לנהל את חייו לפי עולם הערכים שלו, אומר ראש הממשלה לפיד את הדברים הבאים. תקשיבו טוב: "הממשלה החדשה עוד לא הוקמה, אבל כבר יש לה החלטות: תלמידי ישיבות יקבלו יותר כסף מחיילי צה"ל. סמוטריץ' רוצה לסגור את הכדורגל בשבת. יחוקקו חוק להפריד גברים ונשים במרחב הציבורי. מדינת ישראל היא מדינה יהודית, לא מדינת הלכה. לא יגידו לנשים איפה מותר להן ואיפה אסור להן לעמוד. הם לא יקרעו את המדינה הזו לאלה שמשרתים בצבא ואלה שלא, אלה שעובדים ואלה שלא".

איזו עליבות. איזו הסתה זולה. מישהו אומר לנשים איפה לעמוד? מישהו קורע את המדינה לאלה שמשרתים ואלה שלא? ומי אלו ה"הם" שאתה מדבר עליהם בכזה תיעוב? הרי לפני רגע לא פסלת אפילו את בל"ד כחברה בקואליציה שלך, וזה קצת יותר קורע את המדינה ואת

חופשות איכות למשפחה הדתית

KOSHER

KE

EUROPE

אשר & more

לא פסחנו על אף פרט

פסח מושלם בבולגריה

עשרה ימים של חופשה בלתי נשכחת בריזורט 5 כוכבים
Aquahouse Hotel & SPA

מטבח שף כשר למהדרין ללא קטניות וללא שרויה

שלל מופעים פעילויות
ושיעורי תורה

מועדון
ילדים

אפשרות לסדר
משפחתי

פנסיון
מלא

מרחב ספא
ענק ומפנק

חוף ים פרטי
11 בריכות פנים וחוף

מגיעה לכם חופשה אמיתית.

לפרטים והזמנות: 058-6130011
או חפשו בגוגל 'פסח ריזורט בבולגריה'
www.kosher-eu.com

KE

מופע "בול בפוני"
ג'קי לוי ועירן צנחני

נויה מנדל

ג'קי לוי

הרב אמנון בזק

איך כמעט התקבלתי לעבוד בטוויטר

השאלה ידע להתאחד בקואליציה אבל מתפרק תוך דקה באופוזיציה. הימין מאוחד באופוזיציה ומתפרק רק מלפריח קואליציה. כל אחד ומה שהוא טוב בו

אם מישהו מחבר"י החילונים פועל אותי בשבת ויוזע את התוצאות של מחקי המונדיאל, שלא יגיד לי כי אני לא רוצה להכשיל אותו בלספר לי משהו שלא מאניין אותי בכלל

אורחם חרדים מזוהים שמיכז להילחם על איסור קול באשה: "מה לא נאמר על שהפצרת השנה לא שרה"

אתה יודע שהמזכר חוזר כשאתה מוסיף הוא האורח היחיד בזיונות הדתית שאין איתו מחלוקת כרע

- הא?
- אחרי חמש שניות הציון נעלם.
- אה, כמו סנאפצ'אט.
- אבל יותר טוב! הרי מה שאנשים לא ראו בחמש השניות הראשונות הם כבר לא יראו, הדור הצעיר היום מדפדף קדימה.
- הבנתי.
- אגב, אצלנו ביהדות יש דבר שנקרא סנאפצ'אט, זה כשאתה חוטא אבל תוך 24 שעות קודש בריך הוא מוחק את זה כאילו לא היה. איזה טוב השם.
- איך זה קשור לטכנולוגיה?
- זה לא קשור, אבל חשוב לי להדגים לך שכשאתה שוכר אותי לעבודה אצלך אתה מקבל לא רק מוח טכנולוגי מבריק אלא גם איש מעצבן באופן כללי. אפשר את הטסלה שלי עכשיו?
- לא סביר. מה דעתך לגבי מדיניות של חסימות פרופילים על ידי החברה?
- פה אני ואתה על אותו גל. אסור לחסום אנשים בכלל, חופש הביטוי מעל הכול.
- אז היית שומר על טוויטר פתוח לכולם?
- כמובן, פתוח לכולם. אנטישמיות, קומוניסטים, KKK, כולם. יופי.
- חוץ מאנשים שאומרים "הפוך גוטה, הפוך". אלה בלתי נסבלים. הבנו, היה גשש היה נחמד, אבל יאללה תתקדמו. לחסום.
- אוקיי.
- ואנשים מתחת לגיל שלושים שכשהם קמים מכיסא אומרים "אוי ווי". מה עשיתם בחיים שלכם שמקנה לכם את הזכות להיאנח ככה? לחסום!
- הבנתי. אז טוויטר פתוחה לכולם חוץ מאנשים שאומרים גוטה ואוי ווי.
- ואנשים שעושים ויפאסנה של ארבעה ימים במדבר ואז חוזרים ולא סותמים את הפה לגבי זה.
- הא?
- עדיף שתדברו בוויפאסנה ואז תשתקו בחזור, ככה כולנו נרוויח. לא ככה אילון?
- אוקיי, אני רועם.
- אנשים ששותים תה אבל זה סתם מים חמים עם מקל קינמון. אתם לא יותר טובים מאיתנו.
- מר ג'קובי...
- אנשים עם קסקט ש"לא מגדירים את עצמם מבחינה דתית". טוב, לזה אני חייב להסכים.
- מצוין.
- בוא נתקדם, מה לגבי וי כחול?
- אני נגד, זה מאוד אליטיסטי.
- כל עובד שלנו מקבל וי כחול חינם.
- אם ככה אני חושב שזה רעיון מעולה שחשוב לשמר.
- ככה חשבתי.
- אגב רעיונות, יש לי גם יציאה מוצלחת על אינסטגרם.
- אין צורך.
- רשת חברתית מלאה תמונות של חגו.
- מה?
- אגב, על חגו אפשר לציין בטוויטר החדש. שלושה תווים וזהו. שלא כמו פלטה.
- תודה ג'קובי, אני חושב שיש לי את כל המידע שאני צריך כדי לקבל החלטה לגביך.
- אני יודע, התקבלתי!
- הפוך גוטה, הפוך.
- אוי ווי. ●

- יבוא.
- שלום, אילון מאסק?
- כן, בוא שב. ג'קובי זה השם?
- יאיר ג'קובי, כן.
- אז בוא ספר לי מה מביא אותך לריאיון עבודה בטוויטר.
- הבנתי שכל עובד מקבל טסלה במעמד החתימה.
- זה לא נכון.
- זו הייתה בדיחה.
- הריאיון הזה לא התחיל טוב, אדון ג'קובי.
- אוקיי, סליחה.
- בוא, נסה שוב.
- אז ככה, מאז שרכשתי את טוויטר הרבה מהעובדים התפטרו או פוטרו ואני חושב שלא יזיק קצת דם חדש בארגון, מישהו שבא מבחוץ ויכול לתרום.
- ולמה אתה חושב שדווקא אתה מתאים?
- כי אני בדיק במקום כזה בחיים שלי שבו אני צריך עוד כסף.
- זו הייתה עוד בדיחה?
- הלוואי.
- מה אתה חושב שאתה יכול לתרום לחברה כמו טוויטר?
- מלא רעיונות מקוריים! אני חושב שהחברה חייבת להתחדש.
- מעניין, מה למשל?
- הייתי מבטל את מגבלת התווים, מאפשר לאנשים לכתוב כמה שהם רוצים ואז להצמיד תמונה או וידאו. ובמקום לעקוב אפשר להיות חברים, ובמקום "לפברט" שזו מילה מסובכת אפשר פשוט לעשות "לייק".
- אבל זה מה שפייסבוק עושים.
- ותראה איך הולך להם!
- קאם און ג'קובי, אם ככה אז כבר הייתי קונה את פייסבוק.
- בוא לא נלקח את עצמנו על טעויות העבר אילון, הבה נסתכל קדימה!
- אני חושב שזה רעיון מאוד מוזר, ג'קובי.
- חששתי שתאמר את זה ויש לי כיוון הפוך לחלוטין, משהו שיהפוך את טוויטר להיפי ומגניב.
- אוקיי.
- אנחנו נתאים את הטוויטר לדור הצעיר! הצעירים היום אין להם קשב לציציות אין-סופיים באורך 240 תווים. חייבים לצמצם להם את זה, אחרת נגמור כמו פייסבוק.
- אתה רציית הרגע שנהפוך לפייסבוק.
- לא זוכר דבר כזה.
- אוקיי.
- אז ככה. אנחנו נגביל כל ציוץ לשלושה תווים, מה שלא תגיד בשלושה תווים אף אחד גם ככה לא יקרא.
- אבל מה אפשר להגיד בשלושה תווים?
- המון! נניח 'שמש', אם אתה רוצה להביע את העובדה שיש שמש בחוץ, או 'גשם' אם אתה רוצה להגיד שיש גשם בחוץ. ואם אתה כזה צייץ שחשוב אתה יכול לכתוב 'גשם' כשיש שמש בחוץ, זה יעיף לאנשים את המוח.
- אבל 'גשם' באנגלית זה יותר משלושה תווים.
- אז שיהיה 'מטר', בסדר. אל תיתפס לזוטות, מר מאסק.
- הבנתי...
- ואם אתה רוצה להביע משהו קצת יותר מורכב אפשר בראשי תיבות כמו OMG או GJ.
- מה זה GJ?
- גרייט אידיא ג'קובי.
- עוד נראה...
- וכמובן, כל ציוץ נמחק אחרי חמש שניות!

הזדמנות נדירה

הדירות הטובות
נחטפות מהר.
בחרו עכשיו
את הבית הבא
שלכם בפרוטיאה
באלקנה, ותיהנו
מכל היתרונות:

מחירים אטרקטיביים
שלא יחזרו

חניה
צמודה

מרפסת
סוכה

דירות מרווחות
במיוחד

פרוטיאה באלקנה - דיור מוגן לקהילה הדתית

תיהנו מהגב החזק של רשת
פרוטיאה שיצרה עבורכם
את השילוב המושלם
של אווירה דתית, חמה
וקהילתית יחד עם חוויית
מגורים איכותית בדירות
מושקעות שעוצבו במיוחד
עבור החיים הטובים.

ההדמיות להמחשה בלבד

פרוטיאה באלקנה
מאמינים בחיים הטובים

לתיאום התקשרו:
***9405**
www.proteahomes.co.il

מוזמנים לביקור
בדירה לדוגמא

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

דון קישוט

מי שאומר שאין באמת הבדל בין בנים לבנות כנראה אף פעם לא התכוון לחתונה. אלה לא ההכנות עצמן אלא מה שהחברות עושות

ובובות קטנות צמריריות וכל מיני צ'ופרים קטנים שבנות משוגעות עליהם ובנים משתגעים מהם. תחת שם הקוד "קישוט עצמך" מנהלות הבנות מבצע צבאי מורכב, שבמסגרתו הן אוספות מודיעין מדויק על תנועותיה של הכלה, וכאשר היא לא נמצאת בבית פורצות לביתה לוחמות היקו"ם (יחידת קישוט וצ'ופרים מיוחדת), כובשות את החדר והופכות אותו למוזיאון שכולו ספירה לאחור לקראת החתונה, כדי שהבחורה לא תשכח בטעות לאיזה סיפור היא הכניסה את עצמה. בינתיים, הבנים מקשטים את החדר של החתן. זאת אומרת הם היו מקשטים אותו אילו הם היו מצליחים להבין למה צריך את השטויות האלה, אבל הם לא.

במקביל הבנות מכינות שיר, ריקוד ושורה של סרטונים שבהם כל מיני אנשים חפים מפשע מתבקשים לצלם את עצמם בתנועות מוזרות שמטרתן להזכיר לחתן ולכלה כמה זמן עוד נשאר להם כרוקים מאושרים, כאילו שהם לא זוכרים לבד. כשהן שואלות את הבנים איך מתקדמות המשימות שלהם מול החתן, הבנים עונים בהתלהבות בלתי מוסתרת:

"אילו משימות?"

"המשימות שאמרנו לכם לעשות לקראת החתונה, נו!" מתעצבנות הבנות.

"אמרתן לנו לעשות משימות?"

"נו בחייאת", מצרפות הבנות אימוג'י נואש, "כתבנו את זה בפירוש בקבוצה כשצירפנו אתכם אליה!"
"אה, צירפתן אותנו לקבוצה?"

הרי ממה נפשך, אם החתן הביא על עצמו את החתונה זו בעיה שלו, לא שלהם. ואם הוא כבר נפל ברשת למה עוד לקשט אותה. בחתונה עצמה הם ירקדו וישירו ויעשו הרבה שמח, עד אז תנו לראות כדורגל בשקט. הבנות רוצות לקשט? שיקשטו, הן הרי שותפות. גם אני, בתור אחד השותפים (האבא, נראה לי), מתרגש ומעריך מאוד את החברות שיוזמות את כל המבצעים החשובים האלה. אם כי בתור בן אני ממש לא מצליח להבין למה. אבל זה בסדר, כי גם אשתי לא מבינה איך אני לא מבין.

מסי לומד רמי

חמישה דברים שלמדנו מהשבוע הראשון של גביע העולם בכדורגל:
1. למערב הפרוגרסיבי יש ערכים מאוד מוצקים, אחד החשובים שבהם הוא לכבד את האחר ואת הערכים שלו בשם הסובלנות וההומניזם. כנראה בגלל זה פיפ"א קיבלה בהבנה את ההחלטה של קטאר לאסור שתיית משקאות אלכוהוליים, לאסור הנפה של דגלי הגאווה ובאופן כללי לאסור כל מי שלא יתנהג בדיוק כמו שהקטארים רוצים. וזה ממש לא קשור לכסף הגדול שקטאר שילמה לפיפ"א, זה הכול עניין של ערכים.

2. לכן, אגב, השמאל הפרוגרסיבי אצלו גועש ורועש מההחלטה הקואליציונית להתיר לקיים אירועים בהפרדה בין נשים לגברים, כי הוא מאוד מכבד ערכים של אחרים, אלא אם כן אלה ערכים של יהודים.
3. ישראלים שנסעו לקטאר (למה?) מדווחים שכל מיני אנשים, לא נגיד ערבים, מתייחסים אליהם בעויות ומקללים את כל היהודים בישראל ובעולם ובחלל החיצון ובכלל. חבל מאוד שהם לא מבינים שזו לגמרי אשמתם, הכול יסתדר אם כל היהודים יפסיקו כבר לכבוש, לנצל ולנשום.

4. למרות שקטאר נמצאת מטר מאיראן ושומרת איתה על יחסים ממש טובים, אוהדים איראניים הפגינו נגד משטר האייתולות ושחקני איראן שתקו בהמנון כמחאה נגד השלטון. ה' ייקום דמם.

5. מסי ורונאלדו הצטלמו משחקים ביחד שחמט, ורק אחר כך התברר שאל"ף - כל אחד הצטלם בנפרד ורק אחר כך ערכו את התמונה, בי"ת - כדורגלנים שמשתמשים בראש יותר כדי לנגוח ופחות כדי לחשוב לא כל כך מצטיינים במט סנדלרים, וגימ"ל - בתור שחקנים קשישים שאחרי הטורניר הזה יוצאים לפנסיה, אולי עדיף ללמד אותם לשחק רמי. ●

החברות ממתינות שהכלה לא תהיה בבית, ואז מסתערות על חדרה והופכות אותו למוזיאון. אילוסטרציה

הבנות מכינות שיר, ריקוד ושורה של סרטונים שבהם כל מיני אנשים חפים מפשע מתבקשים לצלם את עצמם בתנועות מוזרות שמטרתן להזכיר לחתן ולכלה כמה זמן עוד נשאר להם כרוקים מאושרים, כאילו שהם לא זוכרים לבד. כשהן שואלות את הבנים איך מתקדמות המשימות שלהם מול החתן, הבנים עונים בהתלהבות בלתי מוסתרת: "אילו משימות?"

"שלושה שותפים באדם, אביו ואמו והקב"ה", אמרו חז"ל אז מי אני שאתווכח, אבל מאז שהבת שלי הודיעה שהיא מתחתנת (לא סתם הודיעה, אפילו מצאה חתן) גיליתי שיש עוד שותף. ליתר דיוק שותפה. בעצם שותפות: החברות של הכלה.

חלוקת העבודה בינינו מתנהלת בשוויון כמעט מוחלט: אנחנו ההורים דואגים למימון, לאולם, לאוכל, להזמנות, לשמלת הכלה, לשבת שבע הברכות, לדירה ולעוד עניינים לא ממש חשובים. הן, מצידן, דואגות לקשט את החדר של הכלה. שווה בשווה. ושלא תחשבו שקישוט הוא עניין פשוט. ממש לא. אצל בנות קישוט זה לא רק קישוט, זה יציאה למבצע בסדר גודל דון קישוטי. זה עסק רציני שדורש התארגנות, הכנה, הכלה, הדרה של הכלה (אסור שהיא תדע שמקשטים לה את החדר למרות שבפועל היא יודעת) והרבה תכנונים ותהיות, ניסויים ותעויות ושאלות ותשובות בענייני קישוט. למה? כי שו"ת.

הכול מתחיל כמובן כשהנערה מעלה בתפוצת נאט"ו תמונה שלה עם טבעת, מה שגורר בכל קבוצות הוואטסאפ שיש בהן בנות תגובות בסגנון "וואאאאאווווו!!!!!!", "איזההההה מדהההההים!!", "מזוזוזלללל טובבבב אחותי!!!!!!" והמון לבבות ופרחים ואימוג'ים שאף אחד לא מבין. מיד אחר כך כל הבנות עוברות לקבוצת וואטסאפ חדשה שבה נמצאות כל הבחורות בעולם חוץ מהכלה (למרות שהיא יודעת והן יודעות שהיא יודעת שהן יודעות שהיא יודעת אבל אף על פי כן מתנהגות כאילו היא לא), ובלי להפסיד זמן הן מתחילות לתכנן מה עושים ואיך עושים ומתי עושים ואיפה עושים, תוך כדי איתור החברים של החתן המיועד וצירופם לקבוצת הוואטסאפ הסודית שכולם יודעים עליה חוץ מהחתן והכלה, שלמעשה יודעים הכול אבל משחקים אותה כאילו הם לא.

הלוחמות הסודיות של היקו"ם

החברים של החתן הם בדיוק, אבל בדיוק כמו החברות של הכלה, רק להפך. כבר כשהחתן הנרגש מעלה את התמונה המשגעת עם הארוסה והטבעת משתרר שקט מתוח בקבוצה של הבנים, מפני שהם לא יודעים אם צריך להגיב וגם אם כן הם לא יודעים איך להגיב. רק אחרי עשרים דקות בערך מתעשת אחד מהם, ובהתרגשות רוטטת מלאת טקט הוא כותב:

"לא הבנתי. מי זאת בתמונה?"

למרבה המזל יש בקבוצת הוואטסאפ גם בנים שמבינים עניין, ואחד מהם מציל מיד את המצב וכותב לו:

"אחי 'סתכל מה יש לה על היד'..."

וההוא שקודם לא הבין כבר מבין עכשיו הכול, זאת אומרת מבין עוד פחות ממה שהבין קודם, וכותב:

"היא עשתה ציפורניים?"

ואז יש שקט במשך שתי דקות עד שמישהו אחר כותב לחבר שנלכד ברשת, כלומר זה שהולך להיות חתן:

"כאילו מה, אחי, התארכת?"

"כן אחי, ראית מה זה", כותב החתן, והחברים, שסוף סוף נופל להם האסימון, מגיבים בשלל ברכות מקוריות ויצירתיות, ככה:

"מזל טוב".

"מזל טוב".

"מזל טוב".

"מזל טוב".

"מזל טוב".

וכיצע בזה וכן הלאה. חוץ מאחד מקורי במיוחד שכותב:

"לא נורא אחי, כולם נופלים בסוף".

ובזאת הם חוזרים לענייניהם ושוכחים מכל העניין. כלומר הם היו שוכחים מהכול אילו לא החברות של הכלה היו מכניסות אותם לקבוצת הוואטסאפ הסודית שאף אחד לא יודע עליה חוץ מכולם.

למה צריך קבוצת וואטסאפ סודית? בשביל לחלל משימות כמובן. המשימה הראשונה היא, כאמור, פשיטה בעורף האויב (והאויבת) כדי לקשט את החדרים שלהם בבלונים ותמונות ולבבות ושוקולדים

עד שהאמת תצא לאור

לא ידוע כיצד ומתי יתבררו העובדות בפרשת הרב טאו, מה שבטוח הוא שבינתיים עלינו ללמוד ללכת על חבל דק, לדעת לא לקבל דיווחים כאמת מוחלטת אבל גם לא להיות שבויים בחממת התמימות

יש קשיים עצומים בדרך, גם אם נדמה לפעמים שחזרנו לעמדת תוהו ובוהו, גם אם האמיתות הקודמות מתנפצות בקול רעש גדול. וזה בדברים הגדולים והקטנים, בעמדה שלנו כלפי המודרנה על הבשורות שלה והמורכבות שבה, וביחס שלנו לדמותה היהודית של המדינה, ובמקומן של נשים בתוך עולם התורה. וכל הנושא של זכויות פרט ושוויון וסובלנות והכלה, ביטויים יפים כל כך שחלקם מתהפכים על יוצריהם ויוצרים עולם הפוך. אנחנו חווים התנגשות טקטונית בין ערכים, בוררים בעמל את המוץ מהתבן, ולא תמיד יודעים: זה מוץ? זה תבן? והעוגנים שבריריים כל כך. ויש מנהיגים, אבל הם מחזיקים בעמדות סותרות ואנחנו כבר לא יכולים ללכת אחרי איש בעיניים עצומות (בעצם, אולי מעולם לא היה נכון לעשות את זה) ונשארו אנחנו לעצמנו בתוך עולם גדול ומבלבל.

איור: שאול גרד

אורות גדולים וצללים איומים

ואולי זו הסיבה שאנשים היו חייבים לחרוץ דין. להגיד לעצמם, גם אם הם רחוקים מאוד מהרב טאו או מהמתלוננות עליו, שיש מי שצודק ויש מי שטועה. כי הרי יש אמת בעולם, לא? אז היו שבחרו לצדד במתלוננות ולהכריז על כך שהצדק איתן והכול כבר הוכח ואין מה להוסיף. והיו שטענו שהכול עורבא פרח והמצאות שאין להן שחר, ושתייהן דרכים לא נכונות ללכת בהן. אנחנו נדרשים להימתח מאוד ולהכיל מורכבות גדולה. לתת מקום למתלוננות, לחבק אותן בכאבן, לא להשתיק, לא להאשים, לא לזלזל, ובד בבד לדעת שהאמת צריכה להתברר לא על סמך שמיעת העדות, ולא על סמך הקשבה לריאיון או תמיכה חברתית, אלא אחרי חקירת משטרה (זה מה שיש לנו חברים, אין מקום אחר, וצריך להתפלל בכל לב על החוקרים ועל הצדק).

אבל באותה מידה אסור לנו לומר שזה לא יכול להיות, שיש אנשים שלעולם לא טועים ולעולם לא עוברים עבירה. אולי פעם היינו תמימים, אבל כבר עברנו מספיק נפגעים ומספיק רבנים ומנהיגים ואנשים צדיקים שבין האורות הגדולים שלהם התגלו גם צללים איומים. רבנים שאמרו דברים מעין אלה בימים האחרונים, משתיקים את תלמידיהם ובני קהילתם שנפגעו (ויש כאלה, סטטיסטית) ואומרים שיש אנשים חסינים מפני חטאים ומפני הדין. האם אנחנו חוזרים אחורה להסתרה? האם זו דרכה של תורה?

כן, גם בפרשה הזאת, כמו בכל כך הרבה פרשות ומקרים ואירועי חיים, אנחנו נדרשים ללכת על חבל דק ולהזכיר לעצמנו שאנחנו לא יודעים. זה קשה. בסוף אנחנו רוצים ללכת על קרקע בטוחה ולא על שכבת קרח דקה, מתנדנדת, כשאנחנו לא יודעים היכן האמת והיכן השקר. אבל כנראה שאנחנו צריכים ללמוד להיות גם באופן הזה, הלא מאוד בטוח. מציאות של הרבה סימני שאלה ומעט סימני קריאה. אני מקווה שנלמד גם לתת לדברים לשקוע, ונדע לעכל את המציאות לאט ולא במהירות הקלדה של פוסט. הרי בסוף האמת תצא לאור. ●

באחד מחגי החנוכה, כשהילדים שלנו היו קטנים, התכוונו לקחת אותם לצריף בן גוריון שבשדה בוקר. קצת ציונות, קצת מורשת ומוזג אוויר בטוח, יחסית לעונה. רגע, תהינו בינינו לבין עצמנו, אבל מייסד המדינה שלנו הוא אדם שיש בו גם צללים. מה עם אלטלנה ומה עם הסזון? ומה עם חילון עולי תימן שהיה בתקופתו והיחס לעולי ארצות ערב שנורקו ממשאיות בנגב ובגליל בניגוד לרצונם? האם אנחנו יכולים לספר לילדים על האיש וגדולתו, על האומץ שלו, על החלוציות והפשטות והציונות הגדולה בלי לספר להם שיש מאחוריו גם 'אבל' גדול ומהדהד? התייעצנו עם חבר, היסטוריון ואיש חינוך, שאמר לנו: קודם תבנו את המיתוס, את היחס המעריך לאיש ולפועלו, ורק מאוחר יותר, כשהילדים יגדלו, דברו איתם גם על הביקורת ועל המורכבות, על כך שהיו בו צדדים טובים וצדדים פחות טובים. וכך עשינו.

אין במה לבעוט

פעם זה היה עולמנו. גדלנו על מיתוסים, על טובים ורעים, על נכון ולא נכון. התהלכנו בעולם בביטחון. היו ציונים ואנטי-ציונים, הייתה שאיפה לבנות את הארץ והאויבים מבחוץ היו סכנה, היו כמה ערוצי טלוויזיה שאמרו אמת אחת ואנחנו צעקנו שהתקשורת עוינת, היה ימין והיה שמאל, היה איש והייתה אישה.

האמיתות שהנחילו לנו ההורים היו כל כך ברורות, שיכולנו למרוד בהן בנחת. להניף יד בזלזול על הדור הקודם, לבעוט באמונות שלהם עד שכאבה הרגל, לדפוק את הראש עד שיישבר הקיר, או עד שאנחנו נישבר, ולסלול לעצמנו דרך נפרדת שבסוף, לרוב, הייתה דומה לדרכם של ההורים. ספרי גידול הילדים היו רלוונטיים עד לפני עשור או שניים, אבל נדמה שהיום המציאות כבר לא מתאימה להוראות שכתובות בהם. היא כותבת את עצמה בעט מהיר ומספרת סיפור אחר. קודם כול שכבר אין במה לבעוט.

בשבוע האחרון אני מתהלכת ושתי צעקות גדולות מהדהדות בתוכי. הראשונה היא: תחזירו לי את התמימות. תחזירו לי את העולם שהיה לי קודם, שיכולתי ללכת בו בשאננות. לקום בבוקר בלי להתלבט, לשמוע חדשות בלי לקמט את המצח ולהפעיל את גלגלי המוח ולנסות ולהבין לאיזו מגירה שייכת הידיעה החדשה, לטוב או לרע, מי טועה ומי צודק ואיך הטוב הפך לרע ואולי הוא בכלל לא רע.

ואז מיד עולה בי הצעקה השנייה ומטלטלת אותי מבפנים: מה יש לך? זה הרי כל כך חשוב. את גדלת בסביבה מחבבת ותומכת וזכית שהרע יהיה רחוק ממך ותוכלי לסמן אותו ולא להתקרב. אבל כל כך הרבה אנשים נתקלו ברוע ובהשתקה ובטיוח, וכל כך הרבה אנשים הלכו לאיבוד בתוך העולם הישן של פעם, שלא ידע להיות סובלני ולא ראה מספיק את מי שלא התאים לזרם ונאלץ להפסיק לזרום או שהיה מוכרח לחתור חזק בניגוד לכיוון בשארית כוחותיו, אם היו לו.

ואנחנו הרי יודעים שהעולם מתקדם לקראת ההשתלמות וההשלמה שלו, שבכל יום הוא נעשה טוב יותר. כן, גם אם

"שאלנו את הילדים: איפה
יותר טוב לגור, בויליה
או באוטובוס? הם ענו:
באוטובוס". משפחת הכהן

המבוגרים של ההתיישבות הצעירה

מה גורם לבעלי משכחות גדולות לעזוב בית מבוסס, חברה ומקום עבודה מסודר ולפתוח בחיים חדשים ביישוב קטן על גבעה? התשובות שונות, אבל המסקנה אחת: גם שנים רבות אחרי המעבר הם לא מתחרטים לרגע, למרות הקשיים שחוו בדרך

דביר עמר // צילום: מאיר אליפור

צילום: שיראל רביב

הילדים הגדולים התנגדו למעבר, אך לבסוף הפכו לחלק בלתי נפרד מהמקום. משפחת שור בביתה באחיה

מצאו את המענה באחיה שבגוש שילה, מיישובי ההתיישבות הצעירה. "קלטנו שבאחיה אין קיטלוגים. יש שם אנשים מכל מיני מקומות וקצוות מבחינה רוחנית, מיקס אחד גדול שבו אתה יכול לעבוד את ה' איך שאתה חושב ומתאים לך, ויחד עם זאת להיות חלק מהחברה. זו נקודה מאוד חשובה לנו שלא מצאנו אותה במקומות אחרים", מספר שור. "זו הייתה החלטה חברתית אישית, לא החלטה אידיאלית במובן של ארץ ישראל, כי קריית ארבע זה לא פחות ארץ ישראל והיינו קשורים לחברון", מדגישה יהודית.

המונח התיישבות צעירה לא הרתיע אותם. "גם אנחנו צעירים", אומרת יהודית בחיך, ושלמה מוסיף: "היישוב בן 25 שנה כבר. ובכלל, ההגדרה של ההתיישבות הצעירה היא לפי מספר המשפחות, לא לפי גיל התושבים".

משפחת שור מצאה את אחיה כמקום המתאים לבנות בו את ביתה גם במובן המילולי ביותר: "אפילו שהיה לנו בית בקריית ארבע, רצינו לבנות בית. בהתיישבות הצעירה זה אחד המקומות האחרונים כיום שיש בנה ביתך, והבנו שזהו חלון ההזדמנויות האחרון שלנו מכל הבחינות. בדיוק הבת הגדולה סיימה שנתיים שירות בשילה והבן גמר תיכון, והיו לנו כמה התחלות חדשות של גן ובית ספר אצל הילדים. אם היינו מחכים עוד שנה או שנתיים זה כבר היה מאוחר מדי".

המעבר ובניית הבית החדש היו כרוכים גם בסיכון כלכלי: הם עזבו את הבית הבטוח בקריית ארבע והשקיעו את כספם בהתיישבות הצעירה שטרם הוסדרה, כך שהבית החדש עלול חלילה לרדת לטמיון באבחת החלטת בג"ץ או המינהל האזרחי. "לקחנו כסף בטוח מקריית ארבע ושמונו אותו על קרן הצבי. יש לנו ביטחון מלא בקב"ה, ברור לנו כשמש בצהריים שחשוב לבנות. הצמיחה של היישוב עצרה למעשה את ההתפשטות של ג'אלוד, הכפר הסמוך. ברור לנו שאנחנו עושים את הדבר הנכון מבחינת הקב"ה".

המעבר היה מאתגר גם מבחינת

להיפרד מהקיטלוגים ולהשפיע באמת

לפני שבע שנים חייו של שלמה שור, עובד הייטק, או בן 45, נשוי ליהודית ואב לעשרה, נראו סטנדרטיים למדי אחרי 21 שנות מגורים בקריית ארבע בבית בנוי לתלפיות. אך משהו בו רצה שינוי. "הרגשנו שקריית ארבע כבר הייתה כל כך גדולה, שאין לנו באמת שום השפעה. אפילו שהיינו חברים בוועדה שהייתה אמורה לקבל החלטות בענייני חינוך, הכול נקבע למעלה במועצה. הרגשנו שאין לנו יכולת להשפיע, ואנחנו אנשים שאוהבים להשפיע ולהיות בעשייה", מספר שור על הסיבה לעזיבה.

שור, בוגר ישיבת שבי חברון, רצה גם לצאת מהקיטלוג הידוע שלו. "הייתי מקוטלג, כי אם אתה מושבי חברון ברור מה אתה חושב, מה אתה מצביע בבחירות המקומיות ובאיזה בית כנסת אתה מתפלל", מתאר שלמה. "נמאס לנו מהסטיגמות, רצינו מקום שנהיה משוחררים ונפעל איך שאנחנו מבינים, בלי שום קשר למקום שבו למדנו, שנחיה איך שאנחנו חושבים שנכון לעשות".

שלמה ורעייתו יהודית חיפשו מקום, ולבסוף

שבתות בקבר רחל. "הייתי מנהל אחזקה של הישיבה התיכונית בבית אל ואחראי כשרות, ובכל פעם שהיו שאריות בישיבה הייתי לוקח בשר, עופות ואורז לשבת בקבר רחל ומארגן קבוצות שיבואו לצומת גילה". הצבא אסר אז על יהודים להיכנס לקבר רחל, בפרט בשבתות, אך הכהן לא התיימש. "אני ואשתי ארגנו אוכל ושלחנו אותו עם נהג לקבוצה של בני ישיבה שמגיעים בכל שבת, תוך שהם מנהלים מלחמה לפתוח את קבר רחל. הם היו הולכים ברגל עד הקבר, הצבא מחזיר אותם והם מנסים להיכנס, כך בכל שבת. לאט לאט נתנו יותר אישורים והתפתחה במקום ישיבה".

בעקבות הקשר שנוצר עם חברון בשבתות האירות, הגיעו בני המשפחה לגבעת גל, שם הם מתגוררים כבר שני עשורים. "היום אנחנו כאן עשרים משפחות, יותר מדויק: תשע עשרה ומשפחה נוספת שצריכה להיכנס. בהתחלה הקים את המקום נוער קריית ארבע והר חברון, נוער שהיו לפני צבא, ולאט לאט הם התפורו, חלק לצבא וחלק לישיבות. הגענו בזמן הנכון, בדיוק כשהכול פה עמד להתרוקן. הציעו לנו לבוא לכאן, והחלפנו את בני הנוער שעזבו. זוג צעיר שגר איתנו בהתחלה עזב לאחר זמן ונשארו היחידים בגבעה".

הכהן מספר על הקשיים שהיו מנת חלקם, זוג בשנות הארבעים לחייו עם תשעה ילדים שגר לבדו בגבעה. "לגור בגבעת גל זה לגור במקום ממש מבודד, ובמיוחד שהיינו שם לבד בהתחלה. היה לי נשק ומכשיר קשר, זהו. באותה תקופה איבדתי מקום עבודה מסודר, פרנסה מסודרת, ובאזור קריית ארבע-חברון לא הייתה עבודה". הבית שלהם, או בשמו האחר - האוטובוס, שימש גם כבית כנסת שבו התפללו בכל ליל שבת קבוצות שהגיעו אליהם מקריית ארבע כדי לחזק. בתחילת הדרך גם לא הייתה נוכחות צבאית בנקודה, ורק לאחר שמשפחת הכהן הפעילה לחץ ודרשה אבטחה נכנס צה"ל למקום בהדרגה. לצד הקשיים ראה הכהן יתרונות רבים במגורים בגבעה. "היינו מארחים הרבה בשבתות, כל הזמן חיילים, משטרה, סוירים וכיתות שבאו אלינו לשבת. זה דבר שאף אחד בגזרה לא זכה לו, אולי חוץ מאנשי חברון".

התפתחותה של קריית ארבע לכיוון גבעת גל מעוררת את החשש לפינוי הגבעה מכיוון אחר. "יש פה קרקעות מאושרות, אז הרשות המקומית רוצה לבנות פה וזה אומר לפנות אותנו. כרגע אנחנו שורדים, אבל לרשות המוניציפלית יש תוכניות להרים מדורגים. בעיה".

המצב בגבעת גל כיום משופר לאין ערוך ממה שחוותה המשפחה בשנים הראשונות. "כיום יש לנו בגבעת גל עשרים משפחות, פינה לחייל, בית כנסת מסודר, תפילות כל השבת, ברוך השם התפתחנו. יש בגבעה קבוצה גדולה של חבר'ה מתנועת נחלה, מתלמידי הרב עוזי שרבך, כולל הבן שלו, צבי אלימלך. הרב שרבך הוא הרב של הגבעה מבחינה רשמית. כל הזמן מגיעים לגבעה תיירים. אפילו האוטובוס שלנו הוא אטרקציה".

כשהכהן מדבר על האוטובוס הוא לא מתכוון לאוטובוס הישן, שעדיין עומד בגבעה ומשמש כדירה לבנו אברהם, אלא לביתו שלו היום, שבנוי משלוש מכולות, אוטובוס ובנייה קלה. "בנייה מאוד מעניינת. האוטובוס שלנו הוא אטרקציה, מוזמנים לבוא לבקר".

כשאבנר הכהן, כיום בן 62, היה רווק שגר באשקובית במעלה לבונה, הוא הכיר את רעייתו רחל וזו בישרה לו על החלום שלה: עיר האבות חברון. הכהן פחות אהב את הרעיון. "אמרתי לה: מה חברון? מה לכהן בבית הקברות? אין לי מה לעשות שם", מספר הכהן. "היא רצתה להתחתן במערת המכפלה, ואני אמרתי לה: עזבי אותך, אף אחד מהמשפחה שלי לא יבוא לשם", אבל את הבקשה הזאת הוא הסכים לבסוף למלא. למרות החלום על חברון, השנים הראשונות של בני הזוג עברו בבנימין. תחילה גרו בדולב ולאחר מכן עברו לבית אל. את בית הקבע שלהם בנו בבית אל ב'.

מבית אל לחברון, דרך קבר רחל

אלא שרחל לא הרפתה מהחלום גם בחלוף השנים. "היא אמרה לי שוב ושוב: אני רוצה לגור בחברון. בשלב מסוים אמרתי לה: עד עכשיו ויתרת לי. קדימה, עוברים דירה". אלא שהמשימה למצוא בית לזוג הורים ותשעה ילדים לא הייתה פשוטה. "עשינו טיול בכמה מהיישובים של הר חברון עד שמצאנו בית נחמד עם שתי קומות, ג'קוזי ובריכה". אבל זו לא הייתה התחנה האחרונה. "אחרי כמה זמן היינו בשמחת תורה בשכונת אברהם אבינו בחברון. הבן של הרב לוינגר פגש את אשתי ואמר לה שיש לו רעיון למקום שנוכל לגור בו באזור. הוא הביא אותנו לגבעת גל. אשתי החליטה שכן, ותוך חודש עברנו. שם גרנו זוג הורים ותשעה ילדים באוטובוס. מאוחר יותר אשתי שאלה את הילדים: איפה היה לכם יותר טוב לגור, בבית עם שתי הקומות, הבריכה והג'קוזי או באוטובוס? כל הילדים אמרו לה: באוטובוס", צוחק אבנר.

לא הפריע לך לעבור מזוילה לאוטובוס?

"לי אישית לא משנה איפה אני גר", עונה הכהן. "אני תמיד אומר: אם לאישה טוב וילידים טוב, אני זורם. אני יכול לגור בכל מקום. גרתי במעלה לבונה באשקובית קטנה בתור רווק, גרתי בדירות בבית אל תקופות ארוכות, הצד של איפה לגור לא הטריד אותי. כשלעצמי אני צעיר ברוח, לא מסתכל על הקשיים". החיבור ליישוב הארץ הוא יסוד חזק שעובר במשפחת הכהן מדור לדור: "הסבא רבא שלי, רבי משה כלפון הכהן, רבה של ג'דבה, חיבר ספר שעוסק בשאלה איך לבנות מדינה יהודית על כל מה שמשמע מכך, כולל מוסדות, בתי משפט וכל המערכות".

המורשת של הסבא הגדול חלחלה עמוק, וילדיהם של אבנר ורחל הכהן - רועי צאן, בחורי ישיבות ואנשי בנייה - מחוברים לארץ ישראל בצורה מיוחדת. שניים מבניו עובדים בחנות גדולה לחומרי בניין בגוש שילה, שבנו שריה הכהן הוא אחד מבעליה. גם אבנר עצמו מתפרנס מחנות דומה בקריית ארבע.

הקשר עם גבעת גל הסמוכה לחברון, כך מתברר, לא נבנה ביום אחד. הוא החל לקרום עור וגידים עוד בשנים שבהן בני הזוג הכהן גרו בבית אל. "כשגרנו בבית אל, בימי אוסלו האפלים, היינו מארגנים אוטובוסים לחברון כי אנשים חששו לנסוע לשם בגלל הפיגועים. גייסנו אנשים מבית אל שיבואו לשבתות להכנסת אורחים לחברון", מספר הכהן. "היינו משכנים אותם במלון אורחים בשכונת אברהם אבינו, וגם אנחנו היינו באים בדרך כלל לשבתות הללו. האמת, כשהגעתי בפעם הראשונה לחברון פחדתי. כל אחד מכיר את הערבים שלו", הוא צוחק.

ציר פעילות נוסף של המשפחה היה ארגון

שלמה שור, אחיה:

"לקחנו כסף בטוח מקריית ארבע ושמונו אותו על קרן הצבי. יש לנו ביטחון מלא בקב"ה, ברור לנו כשמש בצהריים שחשוב לבנות. הצמיחה של היישוב עצרה למעשה את ההתפשטות של ג'אלוד, הכפר הסמוך. ברור לנו שאנחנו עושים את הדבר הנכון מבחינת הקב"ה"

אבנר הכהן, גבעת גל: "היום אנחנו כאן עשרים משפחות, יותר מדויק: תשע עשרה ומשפחה נוספת שצריכה להיכנס. בהתחלה הקים את המקום נוער קריית ארבע והר חברון, נוער שהיו לפני צבא, ולאט לאט הם התפזרו, חלק לצבא וחלק לישיבות. הגענו בזמן הנכון, בדיוק כשהכול פה עמד להתרוקן. הציעו לנו לבוא לכאן, והחלפנו את בני הנוער שעזבו"

על כולם כשווה בין שווים, כי באמת אין הבדל", אומר שלמה. "אומנם יש לי קצת יותר ניסיון בהקשר לילדים בגיל ההתבגרות והדבר משפיע על התרומה שלנו לוועדת נוער. יש לנו פרספקטיבה רחבה יותר, עברנו דברים. בתחילה לא ראיתי את עצמי בתור מישהו שיכול לתקשר עם הנוער, אבל בדיעבד כמשפחה המאמצת של כיתות ט'-י"ב אני רואה עד כמה הניסיון עם הילדים שלי נותן לי כלים להבין אותם ולתת להם תחושה שאני מבין אותם", חותם שור.

"הנוער קרא לנו, אז באנו"

מתברר שהאומץ לעבור להיאחזות קטנה אינו שייך רק לדורות הקודמים, דוגמת סיפורן של משפחות הכהן ושור. לפני שלושה חודשים בלבד קיבלה משפחת אורבך מכרם רעים החלטת דומה, ולא פחות אידיאליסטית. נפתלי אורבך (39), בנו של הרב איתמר אורבך, מוותיקי הר"מים במרכז הרב ולשעבר רב היישוב חשמונאים, ורעייתו רחלי, בתה של חברת הכנסת אורית סטרוק, עברו עם ששת ילדיהם להתגורר במאחז מעוז אסתר שבבנימין. משפחת אורבך עזבה את ביתה ביישוב כרם רעים לאחר שהתגוררה בו במשך תשע שנים, ועברה למעוז אסתר כחלק ממה שהם כינו "האתגר ההתיישבותי הבא".

הנערות והנערים המתגוררים במעוז אסתר ומתמודדים אחת לכמה זמן עם הריסת המבנים במאחז, לא רגילים למחזה של משאית הובלה שפורקת ציוד של משפחה שלמה שמצטרפת למגורים במקום. "היה מאוד נחמד בכרם רעים, אבל כבר כמה שנים חיפשנו את המקום הבא. לא ידענו מה ואיפה, התלבטנו", מספר אורבך. "איך נולד הרעיון לבוא דווקא למעוז אסתר? מהנוער פה. הם שלחו לנו הודעות אם אנחנו יכולים לפרסם בכרם רעים שמחפשים במעוז אסתר משפחות, אמרנו להם: אנחנו מחפשים מקום חדש, נראה אם זה מתאים". אורבך מספר כי שמע בתקשורת על פינויים תכופים במקום, אך לאחר שראו שיש מים וחשמל, והמאחז עומד על תילו נכון לעכשיו, "היה נראה שזה אפשרי. השיקול העיקרי היה לחזק את הנוער, זו הסיבה שעברנו".

ביומיום הם אומנם עסוקים בעבודה ובגידול הילדים, אך עצם נוכחותם ופעילותם בגבעה תורמות את תרומתן. "אנחנו לא עושים פעילויות מיוחדות", אומר אורבך, "אנחנו גרים כאן כמשפחה ויש לנו שגרת חיים נורמלית, וזה דבר שמחזק את המקום".

כרגע גרות במעוז אסתר שש משפחות, כולן צעירות מאוד. הזוג אורבך הם המבוגרים ביותר. הילדים הגדולים הולכים בחופשיות לחברים בכוכב השחר הסמוך. "אנחנו מסתדרים עם הכול, חשוב לנו יישוב ארץ ישראל". הם מארחים חברים והורים, ונערכים גם לקליטת משפחות נוספות. "יש עוד משפחה שחושבת לעבור בקיץ, הם הכירו אותנו דרך בית הספר והגיעו לראות. אנחנו קולטים, מי שרוצה לבוא מוזמן".

האם ישרדו במקום עד הפנסיה? אורבך לא יודע להשיב: "שאלה טובה". אבל כך או אחרת, הוא ממשיך לחשוב אסטרטגית על הקמת יישובים חדשים. "שאלתי את עצמי, לאור העובדה שיש ממשלה חדשה, אולי צריך ללכת בגדול ולהקים שלושים וארבעים גבעות חדשות, כולל בשטחי B ו-A. צריך לדחוף לכך מכל מיני כיוונים", משרטט אורבך את החלום הגדול, שאותו הוא מגשים גם בחייו הפרטיים. ●

היינו כאלו מרובעים, לא זזנו 21 שנה לשום מקום. מאז שהתחתנו גרנו בקריית ארבע. עד עכשיו הילדים אומרים שבזכות השינוי שעשינו הראינו להם שאפשר לעשות שינויים בחיים".

פער הגילים ביניהם ובין מרבית תושבי היישוב, שגילם נע סביב שלושים, גדול. אבל לשניים גם זה לא מפריע: "היה לאחרונה ערב גברים ושיחוקתי כמו כולם. בא אליי מישהו ואמר: אני מאוד מעריך את זה שגם בגיל שלך אתה מרגיש בנוח איתנו. לא הבנתי מה הוא רוצה ממני, אבל מצד שני עשיתי את חשבון הגילים והוא צודק. שואלים אותי על זה, ואני עונה שזה באמת לא משנה לי. כשאני מתבונן בכך זה באמת פלא שמיד הרגשתי חיבור לכולם ולא הסתכלתי על אף אחד באופן שונה".

יהודית שור אומנם הגיעה ליישוב עם עשרה ילדים, אך בנה האחד עשר נולד באחיה. "אותו דבר כמו משפחה נוספת כאן, אלישע וחיה רבינוביץ', שהגיעו לפה לפני שני עשורים עם עשרה ילדים והאחד עשר נולד פה. בזכות הילד הקטן שלי אני עדיין בגני שעשועים עם הנשים". יחד עם זאת, מדי פעם גם ליהודית מתגנבים הרהורים על פערי הגיל. "לפעמים, ממש מעט, למרות שאני מסתדרת עם כולם ומתחברת לכמה נשים, אני מרגישה שאין לי מישהי בגילי. הן בשלבים שונים ממני".

החיים באחיה הביאו לבני הזוג שור לא רק אידיילי משפחתית, אלא גם את ההשפעה החברתית והחינוכית שייחלו לה. "באתי עם רצון להיות שותף, ואני חושב שעם השנים הצלחנו להיות שותפים ביישוב בריא בלי פוליטיקה. כל המהלך השפיע עליי המון, הצלחתי להשתחרר מהקטלוג שהיה לי ולהיפתח לדברים אחרים. מי היה מאמין שאני אלמד עם אנשים מ'תורת החיים' או חב' דניקים. למרות שיש פה פערים בין הסגנונות, אנחנו מצליחים להרים פרויקטים ביחד. בחיים לא חשבתי שאארגן התוועדות חסידיה, למשל. אנחנו יודעים למצוא את המכנה המשותף המרכזי ולזרוק את השטויות".

שור גם שותף לעשייה ביישוב במסגרת ועדת נוער, וכמו כן היה חלק מוועד בית הכנסת והמזכירות. כיום הוא מרכז שיעורי תורה ביישוב, וכבר שבע שנים מוביל את כולל יום שישי. גם יהודית מרגישה שהגשימה את החלום להשפיע: "ההשפעה שלי יותר נשית, ברבדים אחרים. אני גם כן בוועדת נוער, אבל בעיקר מול נשים שצריכות משהו. המון השפעה של אחת לאחת, דיבור, לימוד שמירת הלשון וקידום ביקורי הבית לילדות. כיום אני מטפלת ברפואה אלטרנטיבית ומעבירה סדנאות ברוקחות טבעית ואני בהחלט עוזרת בתחום הזה במה שאפשר".

כמבוגרים של היישוב הם גם מאצילים מניסיונם על הדור הצעיר. "אנחנו מזמינים הרבה משפחות חדשות, חלקם בגיל של הבת שלנו ורוצים להכיר כמה שיותר", אומרת יהודית בחיוך. "אני מסתכל

אינו מותאם לגודלה של המשפחה הברוכה. מי שנחלץ לעזרתם היה קבלן בן קריית ארבע. הוא שינה תוכניות למענם ובתוך שלושה וחצי חודשים בנה בשבילם בית זמני. בחודשי הבנייה הללו נאלצו בני המשפחה להתחלק לשניים ולגור בקרוואן ובדירה קטנה רחוקים זה מזה, באחד גרו ההורים והילדים הקטנים ובשני הילדים הגדולים. "עזבתי את העבודה שלי כמורה לביוגיה כעשרים שנה באולפנת קריית ארבע והתחלתי מיד לנהל את המשפחתון של היישוב, שמנה אז בסך הכול 36 משפחות", נזכרת יהודית, "וכדי שנצליח גם לעבור דירה וגם להתחיל את השנה במשפחתון, משפחות נרתמו למיין ספרים ומשחקים. היה חשוב לאנשים שהכול יצליח במשפחתון".

מה תורמים המבוגרים ליישוב צעיר?

שבע שנים אחר כך, שלמה ויהודית שמחים ומודים בלב שלם על ההחלטה לעבור לאחיה, ומתארים כיצד גם החששות של הילדים התברו. "הילדים מאוד הודו לנו. הגדול מיד התחיל לעבוד אצל קבלן מאחיה וחצי שנה אחר כך התגייס, ושני האחרים התחילו להיות מדריכים בסניף ביישוב קידה הסמוך. פה לא היה סינף. הם התחברו לנוער קידה והיה להם טוב. זה חסד אלוהי מאוד גדול שהעביר אותנו לפה. טוב לנו", מסכם שלמה, "לרוב הילדים רוב הזמן טוב. כמובן, כמו בכל דבר, לא תמיד הכול מושלם. יש לנו בת שהיא יחידה פה במחזור שלה, או בת גדולה שאין לה מה לעשות פה. אבל גם הבנים שאמרו שהם לא יישארו פה בשבתות, עכשיו היינו צריכים להכריח אותם לצאת מהבית לשבתות. המעבר עשה למשפחה שלנו מאוד טוב. מרגישים שהקב"ה שלח אותנו מקריית ארבע ושם אותנו פה". החיבור של הילדים למקום הפך עמוק יותר כששידוכיהם של שני הילדים הגדולים הגיעו בזכות המגורים באחיה.

יהודית נזכרת שיצאה בוקר אחד מתפילת ותיקין ושאלה את עצמה: "יישוב קטן ושקט עם 36 משפחות, אנחנו עשינו את זה?" וכעת היא עונה: "כוח יותר חזק הביא אותנו לפה. הרי אנחנו

התגובות של הסביבה. "לחברים שלנו היה מאוד קשה. ההורים שלנו חשבו שקרה משהו ובגלל זה אנחנו בורחים כביכול", מספרת יהודית. "בסוכות ישב הגיס שלנו מקריית ארבע אצלנו בסוכה ואמר לנו: אני לא מבין, מה אתה עושה?" מוסיף שלמה. מכשול נוסף בדרך למעבר היה התנגדותם של חבורת הילדים, שחלקם כבר מתבגרים. "הבנות הגדולות היו אומנם בעד, אבל הבנים הגדולים היו בהדחקה מוחלטת עד הרגע האחרון: 'אין סיכוי שאתם עושים את זה' או 'אתם לא תראו אותנו בשבתות', הם היו אומרים לנו. אפילו שארזנו במשך חצי שנה הם לא האמינו. 'אתם תראו שאנחנו לא עוברים', הם אמרו, ובשל כך הם לא ארוז שום דבר. המובילים עלו לחדר שלהם, ראו שכל הארונות מלאים ופשוט זרקו הכול לתוך שקיות זבל".

האתגרים לא נגמרו ביום שבו נחתו באחיה. כשהגיעו ליישוב החדש התברר שמקום המגורים

צילום: באריבות המשפחה

"השיקול העיקרי לעבור לפה היה לחזק את הנוער". משפחת אורבך במעוז אסתר

📷 צילום: נעמה שטרן

התחלה // נולד בצרפת בשנת 1967, גדל בפרברי עיר הבירה פריז. "הבית היה מסורתי, אך במהלך שנות הילדות התחזקתי".

אבא // דניאל (90), עבד לפרנסתו שנים רבות כרואה חשבון. "איש פשוט וטוב, קיבלתי ממנו הרבה אהבה".

אמא // ליו (80), "אישה מהממת" שמארגנת שיעורי התעמלות בוקר עם נשות נתניה, שם היא מתגוררת בשנים האחרונות מאז עלו ארצה. "גם ממנה קיבלתי הרבה חום ואהבה וגם מסורת".

יהדות מאירה // הלימודים היו בבית ספר כללי, לא בבית הספר היהודי שהיה קרוב לבית, "אבל כבר מגיל עשר הייתי בתנועת נוער של הצופים היהודים וניהלתי כמה מחנות, זה מה שחיוקן אצלי את הזהות היהודית והישראלית". בגיל ארבע עשרה, כשלמד בתיכון לא יהודי, התחיל להגיע לשיעורי תורה. "הכרתי הרבה מתלמידי החכמים של יהדות צרפת. מאוד אהבתי את גישת היהדות המוארת של מניטו, הרב יהודא ליאון אשכנזי זצ"ל". מגיל שמונה עשרה עד גיל עשרים ושלוש למד אצל שלמה בן זקן, שניהל את בית הספר אורסיי אחרי מניטו. "בגיל שמונה עשרה כבר רציתי לעלות לארץ, אבל אבא שלי התנגד".

סטודנט // אחרי סיום לימודי התיכון החל בלימודי רפואה באוניברסיטת פייר ומארי קירי בפריז. במהלך לימודי הרפואה ובמסגרת תוכנית לחילופי סטודנטים הגיע ארצה למשך שנתיים של לימודים והתמחות בבתי החולים שערי צדק, הדסה עין כרם ואיתנים. "כבר באותם ימים רציתי להיות פסיכיאטר ילדים". בסוף אותן שנתיים חזר לצרפת כדי לסיים את שנת הלימודים האחרונה. לאחר סיום לימודי רפואה כללית בצרפת החל בשש שנים של התמחות בתחום בריאות הנפש.

התחזקות טבעית // ההתקרבות הרוחנית הייתה שם לכל אורך הדרך, מגיל שתים עשרה וגם במקביל ללימודי הרפואה. "זה היה תהליך מאוד איטי. עד היום אני לא זוכר אם חזרתי בתשובה. מצד אחד, כל הזמן הרגשתי שאני דתי. מצד שני, הזיוף היה מאוד גדול מבחינה הלכתית, עד שלאט לאט הגעתי להקפיד על כל מה שצריך. תפילה, ברכת המזון, שבת. הכול קרה באופן טבעי. גם ארץ ישראל וגם החזרה בתשובה. לא הייתי צריך להחליט, זה פשוט קרה". גם במהלך הלימודים בישראל, לכל אורך הדרך, גם כסטודנט צרפתי וגם לאחר מכן היה מקפיד להגיע בקביעות ללמוד תורה בכמה מקומות, ביניהם מכון מאיר. כך במהלך ההתמחות במחלקת הילדים בבית החולים הפסיכיאטרי איתנים הקדיש את חופשת הסמסטר ללימודים במכון מאיר.

חייל צרפתי בישראל // לפני ההתמחות התגייס לצבא הצרפתי והוצב כרופא בעיר העתיקה בבית החולים סנט לואי בירושלים, מול השער החדש. התפקיד היה להיות אחראי על מחלקה פנימית. "אבא שלי לא היה מוכן שאוותר על גיוס לצבא הצרפתי, מבחינתו זאת חובה מוסרית לתרום למדינה שבה התגוררנו. התנאי שלי לגיוס היה שאתגייס כרופא ושאשרת בישראל וכך היה. כך גם כיבדתי אותו וגם הייתי בארץ". בסופה של השנה התחתן.

החצי השני // שירה לבית משאש. "ישראלית שעשתה שליחות בטולוז שבצרפת. חברים משותפים מההכשרה של בני עקיבא הכירו בינינו באחת השבתות". הוזג הצעיר התחתן וקבע

ד"ר מיכאל אבולעפיה

55 🎂

📍 נשוי לשירה ואב לתשעה ילדים

🏠 תושב ירושלים

🔨 פסיכיאטר ילדים ונוער, מנהל מכון אבולעפיה לפסיכותרפיה

בירושלים, עברנו ליישוב כוכב השחר ומשם לכוכב יעקב, שם התגוררו במשך עשור. "לאחר הגירוש מגוש קטיף הרגשתי את הצורך להתחבר לעם ישראל ויצאנו לשליחות בשכונת תלפיות בירושלים, אחריה עברנו להתגורר ברמת השרון ומשם לתל אביב. אשתי ניהלה את המדרשה של 'דאש יהודי' ואני הייתי מעביר שיעורי תורה. הבית שלנו היה בית יהודי פתוח והומה אדם. הייתה לנו טראומה מהגירוש של גוש קטיף ורצינו לפעול, עד שהבנתי שזה פחות מתאים לילדים המתבגרים וחזרנו ליישובים. גרנו בעלי במשך שבע שנים ואז חזרנו לירושלים. עברנו דרך עיר דוד ומעלה הזיתים עד שהתמקמנו לאחרונה בשכונת ימין משה".

בית ספר לנפש // במסגרת מערכת גפ"ץ במשרד החינוך הוא מלמד את השיטות שלו בתוכנית שנקראת 'בית ספר לנפש' בבתי ספר שונים בכיתות ט' עד י"ב, ובנוסף לכך מעביר הרצאות בכל רחבי הארץ "במטרה למנוע את ההפרעה הנפשית הבאה. צריך להחזיר לאדם את האמון שהוא יכול להיות בריא לגמרי ולא להשאיר אותו תחת טיפול תרופתי כל החיים".

ניגון מבריא // במהלך השנים כתב

הדתי צריך להבין שבלי נפש אי אפשר להתמיד בעבודת ה' שלנו, ואילו לציבור הכללי צריך להדגיש שהרוחניות לא באה לדכא את הנפשיות אלא להעצים את החיים".

מעמיד אלטרנטיבה // מתוך מטרה להקים דור חדש של מטפלים שידברו בשתי השפות במקביל ייסד את מכון אבולעפיה לפסיכותרפיה. "על פי נתונים שקיבלתי, 700,000 איש בארץ לוקחים כיום תרופות פסיכיאטריות, הרבה יותר ממה שצריך. זה נורא מדאיג אותי. גם השימוש המופרז בריטלין יצא מכל פרופורציה. הרגשתי צורך לפעול בכיוון של העמדת אלטרנטיבה בתחום הנפש. כך הקמנו כמה מרפאות והעמדת תלמידים שפועלים בכל מיני מסגרות. בכל שנה מאה תלמידים נוספים לומדים במכון, בתוכנית תלת-שנתית שלוקחת אנשי מקצוע וממנפת אותם ובסיומה מקבלים תעודה של אוניברסיטת חיפה". את המכון הקים יחד עם אחותו רחל, "מתוך רצון לחבר בין גוף, נפש ורוח". שנים רבות היא ניהלה את המקום.

נודדים // לאחר סיום העבודה של רעייתו במדרשת עמליה החלה המשפחה הצעירה לגדוד ברחבי הארץ. הם התחילו בשכונת קריית משה

את ביתו בירושלים. בהמשך התגוררו במדרשת עמליה, שם היא עבדה.

קודש ונפש // לאחר החתונה התגייס לצה"ל למשך שישה חודשים של שירות צבאי ייעודי לרופאים. בסיומם החל בהתמחות ובמקביל המשיך ללמוד תורה במכון מאיר. "הייתי משתתף בשיעורים של הרב צוקרמן, הרב אבינר והרב שרקי, שמבחינתי היו השתלבות של תורה ופסיכיאטריה. הם היו מדברים על קודש ואני הייתי שומע נפש. הייתי קורא נפש ושומע קודש. השפה הייתה מאוד מקבילה וחיפשתי כל הזמן את החיבור. הייתי כותב הרבה, גם שירים".

צעקה // במהלך השנים כתב יותר מעשרים ספרים המשלבים את עולם הפסיכיאטריה בתוך התורה. ביניהם: 'אמנות ההכלה', 'הגן והפרי', 'ההגדה הטיפולית והחינוכית' ועוד. "אני שומע כל הזמן צעקה שאנחנו צריכים לדבר בשפה רוחנית-נפשית, לחבר בין הציבורים ולחבר בין הלשונות. כשמדברים בפסיכולוגיה על תהליך העצמאות של תינוק, מדברים על נסירה בשפה של חז"ל. כשמדברים על 'תוהו ובוהו וחושך על פני תהום' - מדברים על משבר. כל דבר שחז"ל עסקו בו, הם דיברו על המשבר והתיקון. הציבור

במגרש הביתי

בוקר טוב

מתחיל את היום בחמש וחצי ("במקרה הטוב"). "קם, לומד תורה עד המניין לתפילת שחרית ברבע לשבע. אחרי התפילה עם הבן שלי, חוזר הביתה. מתחיל את יום העבודה בשמונה וחצי, שנמשך עד אחת וחצי. יומיים בשבוע יושב ולומד תורה, עם חברותות ושיעורים. בשאר הימים מעביר שיעורים, הרצאות וסדנאות ברחבי הארץ."

השבת שלי

"זמן להתכנסות, פחות שבתות ציבוריות. במהלך השבוע אנחנו כמעט לא מתראים כמשפחה, זה הזמן להיות עם הילדים."

פזמונים

"מאוד אוהב את השירה הישראלית של פעם, מאוד מתחבר לצלילי השירים של מתי כספי. בנוסף לכך אני שומע גם את המוזיקה היהודית הטובה, שם ספוטיפיי ושומע רנדומלית."

צילום חופה

הרב חיים אידלס, רב שכונה בצפון תל אביב. "אני מתחבר לרכות, לגודל ולגובה הרוחני שלו, ולפנים שלו אל הציבור."

משאלה

"בית מקדש."

מפגש איתי

"אני מאמין בטוב, אני רואה שהטוב הולך ומתגלה. אני אופטימי, חולה אהבה ומלא תקווה. רק ה' יתברך מפחיד אותי. אני משתדל להתבודד ולהיות איתו כמה שאפשר."

כשאני צולל

"אני חולם להיות שותף במהפכה בתחום בריאות הנפש ובחינוך."

והקליט שירים שאף יצאו לאור באלבום מוזיקלי 'הנגן והכלי'. 'הנגן מחבר את האדם לעומק החיים, בשבילי זאת הייתה הבראה. להלחין, לנגן, לשיר. כך אני מבריא את עצמי כל פעם מחדש. מדי פעם אנחנו מקיימים ערבי שירה אצלנו בבית. גם לפני ואחרי שבת אנחנו יושבים לנגן. כל הבנים שלנו הם מוזיקאים והבנות רקדניות. לחזק את כוחות הנפש והיצירה, זה חלק מעבודת ה'. אבולעפיה בספרדית זה בריאות ואיוון בין האנרגיות שבאדם."

הנחת // תשעה ילדים. נריה (26) נשואה ואם לשניים. יעל (25) למדה פסיכולוגיה ועובדת בתחום המחול. דניאל (25) נשוי ואב לשלושה. אליהו (21) נשוי, מסיים את השירות הצבאי בגבעתי במסגרת ישיבת ההסדר ברמת גן. ידידיה (20) משרתת בשירות במסגרת ישיבת ההסדר בנוף הגליל. רחלי (19) סיימה שירות לאומי במבואות יריחו ולומדת מחול. הלל דוד (18) לומד בישיבת ההסדר ברמת גן. אמונה (14) לומדת באולפנת מעלה לבונה. ויהודה (12) לומד בתלמוד תורה מוריה בירושלים.

אם זה לא היה המסלול // "לא חושב שהייתי עושה משהו אחר, אני כל כך דג במים בתחום הזה, במשפחה שלי ובארץ ישראל."

"בלע האות לנצח ואמה ה' אלקים זמעה מעל כל פנים"

במלאת שלושים יום לפטירתה של רעייתי, בתנו, אחותנו, אמנו, חברתנו היקרה

קרן אורה יוסקוביץ ז"ל

נקיים בעז"ה אזכרה

ביום חמישי, ז' כסליו (1/12) בספריית הישיבה בהר ברכה

20:00 התכנסות

20:15 ערבית

20:30 שיעור - הרב אליעזר מלמד

דברי זכרון - המשפחה

שיעור - הרב אייל ורד

האשפחה ובית הר ברכה

מתחילים
ו' כסלו
 30.11

הגיע זמן תפילה

הצטרפו לאלפי לומדי 'הפנינה היומית' המתחילים יחד לימוד יומי בפניני הלכה תפילה

מיוחד ללומדים!
פניני הלכה תפילה כ"ס +
סימניית לימוד שנתית
במחיר מסובסד

סרקו והצטרפו

אנחנו ב-

כסלו

תשרי

חנה קטן
chanakatan@gmail.com

חפץ לב

כמה טונות של נייר התבזבזו על הבחירות?

מסתבר שהמדינה שלנו ממש לא מתחברת לחיסכון בשימוש במאגרי הטבע. כמה עצים נכרתו לרגל הבחירות האחרונות, לדעתכם? וכמה ניירות הודפסו בזכותן? אני מזמינה אתכם לעשות תרגיל מתמטי מרתק כדי לחשב כמה ניירות התבזבזו בזכות הבחירות האחרונות.

אז נתחיל. בשביל כל רשימה הוכנו פתקי הצבעה למספר מצביעים ענקי, כאילו כמעט כל המדינה תצביע בשבילה - הרי אין אפשרות לתת לפקיד להחליט לכמה פתקים זקוקה כל רשימה, ואולי בקלפי פלוניית יהיו חסרים פתקים של רשימה פלונית. לפיכך היה צריך להכין בערך 250,000,000 פתקי הצבעה שיחולקו לכל הקלפיות. יש להוסיף עליהם גם את הפתקים הלבנים, שהרי יש כאלו שטורחים לצאת מהבית רק כדי להביע את חוסר האמון שלהם במערכת בעזרת הטלת פתק לבן. גודלו של פתק הצבעה הוא 7x10 סנטימטרים, הוא מודפס על נייר במשקל 60 גרם לגיליון, ולפיכך משקל כל פתק הוא 0.42 גרם. יוצא אם כן שמשקלם של כל פתקי ההצבעה שהודפסו עמד על יותר ממאה טונות, וזה עוד לפני טעויות בהדפסה שעלולות לגרום להדפסה חוזרת של פתקים מסוימים. למשל, מיליוני פתקים של הליכוד הודפסו כאשר בשורה השנייה שלהם כתוב "בנימין נתניהו לראשות הממשלה" במקום "נתניהו" עם וי"ו - וכולם נגרסו והודפסו פתקים אחרים תחתיהם.

בכמה פתקים השתמשו למעשה? בבחירות האחרונות הצביעו בערך 70 אחוזים מבעלי זכות הבחירה, שהם כחמישה מיליון מצביעים. בהכפלת משקל הפתקים במספר המצביעים נקבל משקל של שני טונות נייר בערך, שנכנסו ל-222 הקלפיות שהיו פזורות ברחבי ארצנו הקדושה, כך שלכל קלפי ממוצעת הוכנסו בין שמונה לעשרה קילוגרמים של פתקים. אם נוסיף את המעטפה האטומה שקיבל כל מצביע, שמשקלה 1.6 גרם, נקבל עוד 15 טונות נייר, ובסך הכול כעשרים טונות נייר שנכנסו לקלפיות. בשביל שהימין והדתיים ינצחו הפעם, זה היה שווה.

העצים למען הדמוקרטיה.

וכאפס מול כמויות הענק של חומרי הפרסום ששימשו לצורך הבחירות. הנתון המעודד הוא שבכל מערכת בחירות כמות הנייר שמתכלה בקמפיינים הולכת ויורדת, כי חלקים גדולים יותר ויותר מהתקציב ומהמשאבים מוקדשים לקמפיינים הדיגיטליים. אך עדיין יש כמות מכובדת של עצים שנכרתים בכל סיבוב בחירות בשביל התעמולה המודפסת. נבדק ונמצא שכל בית אב קיבל בממוצע בדיוור ישיר או עקיף בחודשיים האחרונים קילוגרם אחד של חומרי פרסום שונים מנייר. זהו אומדן גס, ומסתבר שהכמות גדולה אף יותר, כי יש גם שלטי חוצות וכדומה. בישראל ישנם בערך שניים ורבע מיליון בתי אב, מה שאומר שלתיבות הדואר שלנו נכנסו לא פחות מאלפיים טונות של מוצרי פרסום. רגילים לשער שכל טונה של נייר מיוצרת מ-17 עצים בערך, שנכרתים בהינף יד בג'ונגלים המצטמקים ברחבי העולם, ומדובר אם כן על 35,000 עצים בערך שנכרתו הפעם למען הדמוקרטיה המזרח-תיכונית. מדובר בכמות נייר שזוהה בערך לכמות הנייר הנדרשת להדפסת כל הספרים שיוצאים לאור במדינת ישראל במשך שנה! נקווה לפחות שהפעם הבאה תהיה בעוד ארבע שנים ויותר, לא פחות חס ושלום. ●

איור: עדי דוד

בעלי אוהב לאגור חפצים, גם חפצים עתיקי יומין, שחוקים ושרוטים כמו מחבתות וסירים שעבר זמנם, וגם אותי... אני דווקא אוהבת לזרוק, ועדיין יש חפצי מעבר שעוד לא נפרדתי מהם. כולם קשורים לאימהות שלי, בעיקר דברים חוויות חזקות

צפוף מדי לנוסטלגיה. בקבוצת סבתושים חביבה, שנפגשת פעם בשבוע בווטסאפ, הועלתה סוגיית הרכוש של הילדים הנשואים שממאן להיפרד מבית ההורים. השיח היה ער במיוחד ומלא אמוציות. היה קול שאמר שבית ההורים היה הבית שלהם והוא ממשיך להיות הבית שלהם. ואילו הקול הנגדי אמר שכשיש הרבה צאצאים נשואים שגרים בבתי קטנים, הבית שלנו הופך להיות מחסן.

כאשר הילדים מתחתנים יש עקומת הסתגלות לחיי הנישואין. לכל אחד עקומה משלו וקצב משלו. תהליך הנפרדות יכול להיות מורכב. כל כך הרבה דברים חדשים קורים פתאום וצריך להתרגל אליהם. הסתגלות לזוגיות, למקום מגורים חדש, להרגלים חדשים וחוויות חדשות. יש צורך בנטילת אחריות על תחומים שהם לא הכירו, וחלק מהזוגות מרגישים הצפה. ייתכן שהחפצים שנשארים הם מעין חפצי מעבר שמקילים עליהם את הפרידה. יש גם ילדים עם נטייה נוסטלגית שהבית הקטן שלהם אינו מאפשר מרחב לנוסטלגיה. ובכלל, במקלטים הצפופים שבהם הם משתכנים יש אולי מקום לכיסא ושולחן, אפילו לא לסבא וסבתא, כך שאין ברירה.

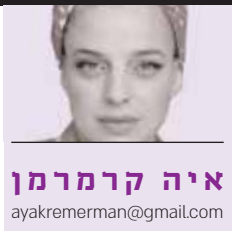
אמא, מה זה במקרה?

נשים ששיתפו בכך שהן חוו קושי בפרידה מבגדי התינוקות גם שנים לאחר תום פרק הלידות שלהן. אז הן שומרות לעצמן כמה פריטים כזיכרון מתוך לתקופה רומנטית שלא תחזור. אחת הביאה את 'מעשה בחמישה בלונים', שכולם מכירים מהגן, והסבירה שהאחיזה בבלון ושחרור האחיזה בו הם מטפורה לשחרור של כל הרגשות הקשורים לפרידה מחפצים. יש שיטות שונות העוסקות בפרידה הזאת. שיטות יפניות, שיטת המגירות, וכל אלה באים לטעון שדירה נעימה ומסודרת נאה מרחיבה את דעתו של האדם. ויש בזה משהו.

בבית שלנו יש שקיות של בגדי ילדים שהמשפחות מחליפות ביניהן, ויש ספרים, ויש כלי מיטה ושאר חפצים, ובינתיים הבית גדול, אז לא נורא. בעלי אוהב לאגור חפצים, גם חפצים עתיקי יומין, שחוקים ושרוטים כמו מחבתות וסירים שעבר זמנם, וגם אותי... אני דווקא אוהבת לזרוק, ועדיין יש חפצי מעבר שעוד לא נפרדתי מהם. כולם קשורים לאימהות שלי. בעיקר דברים שמזכירים לי חוויות חזקות.

לפני כעשרים שנה עברתי את ההפלה האחרונה שלי בהרדמה מקומית בתוך מרפאת נשים, כך שהמבחנה עם העובר, שיועדה למסירה למעבדה הפתולוגית, ליוותה אותי הביתה. המבחנה נשארה במקרה שלושה ימים בתוך הפורמלין עד שהצלחתי למסור אותה למעבדה. אחת הבנות שלי פתחה את המקרר ושאלה אותי מה נמצא שם. התביישתי להגיד. אגב, גם תמונת האולטרסאונד של העובר הייתה תלויה בחדר העבודה שלי במשך חודשים ארוכים.

כל מי שאיכות הסביבה קרובה לליבו צריך לנסות להילחם במחלת האגירה, למשל באמצעות 'ארגון באימון'. בתהליך הזה ישנן שאלות מנחות שעוזרות לשחרר, כמו: מתי השתמשתי בחפץ הזה לאחרונה? מה הסיכוי שתצטרך אותו בעתיד? כמה מפריע לך שהוא תופס מקום? איך תרגיש אם תזרוק ותחפש אותו בעתיד ללא הועיל? האם יש חפץ אחר שימלא את מקומו? והנחת יסוד פשוטה: אם עברה שנה ולא הסתכלת לכיוון של החפץ הזה, הוא בוודאי לא נחוץ לך.

איה קרמרמן
ayakremerman@gmail.com

חזק חזק ונתחזק

כשהנורה באוטו נדלקת אנחנו מיד ניגשים לטיפול תחזוקה. אבל מה קורה כשהנורות נדלקות בחלקים לא פחות חשובים של חיינו?

המעברות. לא היה להם זמן לתהות על קנקן הנפש. הם גם לא ידעו ללמוד את ההורים שלנו שלנפש יש צרכים משלה וגם היא ראויה להתחשבות. אבל אנחנו כבר גדלים אחרת והנפש שלנו מקבלת מקום מכובד יותר בסדר היום. הברווז לבקש עזרה נעלמה כמעט לגמרי. הילדים שלנו כבר בצד הקיצון לדור המייסדים. הם כל כך מתבוננים פנימה, שלפעמים אנחנו מחפשים את השלט שישים אותם על 'השתק'.

גם לנפש יש את נורות האזהרה שלה. שימו לב אם התיכונים מסתגר בחדר יותר מתמיד, כשהמתבגרת מפסיקה לאכול ומתעסקת יותר מדי במראה, כשהילד מסרב ללכת לגן. שימו לב מתי הלב שלכם צועק פוס ולכו להליכה בים, בפארק, בטבע, או כל דבר אחר שמרגיע ועושה לכם טוב, רק אל תתעלמו.

הזוגיות

את האמת, אני מפחדת שבעלי יקרא את הטור הזה וינחר. זוגיות היא אחת ממערכות היחסים העדיניות והארוכות בחיינו. מההורים והילדים אי אפשר להתגרש, מכן הזוג כן. הם לא תקועים איתנו למרות הכול ובכל מחיר. תחזוקה, תחזוקה ואלף פעם תחזוקה. לפעמים פשפש בחדר הופך לפיל רק בגלל הזנחה. כשנזדקק ויהיה לנו זמן נשב לשיחה, נצא למסעדה, נטייל בעולם? השאלה אם תגיעו לכשנזדקק הזה יחד. אחרי שבחתונה צעקנו לעולם "הנה אהוב ליבי שבחרתי מכל הגברים בעולם", אנחנו לא נותנים לבני הזוג את ההרגשה הזאת ביומיום. מכירים את המשפט "אם אתם אוהבים - שחררו"? אולי אם אתם אוהבים על אמת - תילחמו. תעבדו, תתחזקו! גם אם אין זמן לנסוע לחו"ל, גם אם אין כסף לצאת למסעדה, אפשר לקום מוקדם בבוקר ולדבר על הספה, לכתוב "אני אוהבת אותך" באמצע היום, להביא פרחים לשבת או לעשות מסאז', כל אלו אפשריים ונחוצים לכולנו. צריך רק להקשיב לנוהר שהצד השני מאיר: אני צריך ממך משהו אחר, נוסף. אנחנו מחויבים לזיווג פעולות שיגרמו לבן הזוג לבחור בנו כל יום מחדש.

מערכות יחסים

כשהנורה האדומה נדלקת אצלכם, תדעו שבצד השני הבעבע הפנימי כבר בשיאו וסביר להניח שכבר החמצתם את המבול. כמו שאנחנו נוטים להתעלם ולהדחיק את הקשיים בגוף או בזוגיות, כך בדיוק הנטייה במערכות יחסים. אז אם משהו פותח איתכם איזו היעלבות קטנה, משהו שאמרתם ויושב לו בלב, אל תחשבו "איוה קטנוני". נהפוך הוא. זה הסימן שאתם חשובים לו, שהוא רוצה בהמשכיות מערכת היחסים ושומר עליה נקיה מכעסים. התנהגות פאסיב-פולני-צובר-בלב-אגרסיב שמונעת מאיתנו לנקות את השולחן במסווה של חבורת רק תפגע בהמשכה.

מערכת היחסים עם ה'

זו המערכת הקשה ביותר לתחזוק, מהסיבה שהיא תלויה נטו בתחזוקה מצידנו. הצד השני עלול להיראות די דומם, ברמה שאנחנו אפילו עלולים להתבלבל ולחשוב שהוא אינו מעוניין בקשר כלל. אם אנחנו בוחרים ביחסי שלום-שלום מדי פעם או מחכים לא' באלול כדי להיזכר בקיומו, אנחנו נהיה החסרים. אנחנו נרגיש תמידית שחר כגיגית רובץ מעל ראשנו. רחוק מהעין רחוק מהלב. אנחנו צריכים לאחוז בו בכל הכוח בשביל להנכיח אותו בתוך הסתרת המציאות. אז יאללה לתחזק. נסו לדבר איתו. באוטו, במיטה, ביער. או אפילו, רחמנא לצלן, בתפילה.

הלכתי למוסך. הנורה כתבה תודה לא-ל. השאלה היחידה שנותרה היא למה אני דואגת לה יותר מאשר לעצמי. החגים נגמרו, השגרה הנינוחה עוטפת את חיינו. זה הזמן לטפל בעצמנו, לבדוק אילו נורות אומרות לנו להתייחס אליהן. ולכל הנשים שבאוקטובר חשבו שהן עוסקות מדי, לכו להיבדק. ושלא ימצאו אף גוש, אמן. ●

געוואלד, אחת מהנורות האדומות באוטו נדלקה וסירבה להיכבות. חצי דקה אחר כך והודעת טקסט רשמית הופיעה על המסך. "האוטו זקוק לתחזוקה, אנא פנו למוסך הקרוב". הרגשתי לחץ מוזר מתגנב לחוליות עמוד השדרה. מיד צלצלתי לבעלי, שהעלה את המוסכניק לשיחת ועידה: "זו נורת תחזוקה. האוטו חדש יחסית, יש זמן עד לטיפול המיוחל. בואו ב-15 אלף קילומטר", אמר בשלווה. אם פסק - פסק, מה לי להתווכח? אבל הנורה, חשבתי לעצמי. היא שם, טורדת את מנוחתי כל הזמן. מאז אני עוקבת באדיקות אחרי התקדמות הקילומטר, מחכה למספר המיוחל שבו אוכל לשחרר את מצוקתי מאותה נורה טורדנית ובוהקת.

לא למחוק בטוש שחור

בואו נודה על האמת, רובנו הגדול מספיק אינטליגנטיים כדי לא לקחת מרקר שחור, לצבוע את הנורה ולכסות אותה בעודה דולקת. אף אחד מאיתנו לא חושב שהסתרת האיתות תפתור את הבעיה. רובנו הגדול מבינים היטב שאם הנורה דולקת, משמע שמשהו צריך טיפול. גם אם הכול בסדר עם האוטו וזו רק נורת התחזוקה שהרימה ראש, כמעט כולנו לא נוזיח את הסיפור לנצח ונקבע תור לטיפול. טוב, זה פשוט, נכון? אין פה הרבה מה להבין. אור דולק = טיפול. ראינו - הקשבנו - נתנו את הדעת על הדבר - טיפלנו. קל.

אבל מה קורה כשהגוף שלנו, הנפש, הזוגיות, מאותתים לנו? יותר קשה, נכון? האיתותים לא ברורים, לא מהבהבים ולא משאירים הודעות שחור על גבי מסך ללכת למוסך. אבל העובדה שלא נבראנו עם נורה אדומה מאותתת בילט-אין אין פירושה שלא צריך להקשיב. הבשורות הרעות הן שלא מלמדים אותנו לשים לב, לא מנחים אותנו איך להקשיב ולמה, לא מדריכים אותנו לעצור הכול כדי לשלוח את האיתות לתיקון. בחיים האמיתיים, בדברים שבאמת חשובים, האינסטינקט שלנו הוא לקשקש בטוש שחור על הנורה ולהמשיך הלאה בתקווה שהכול יסתדר.

הגוף

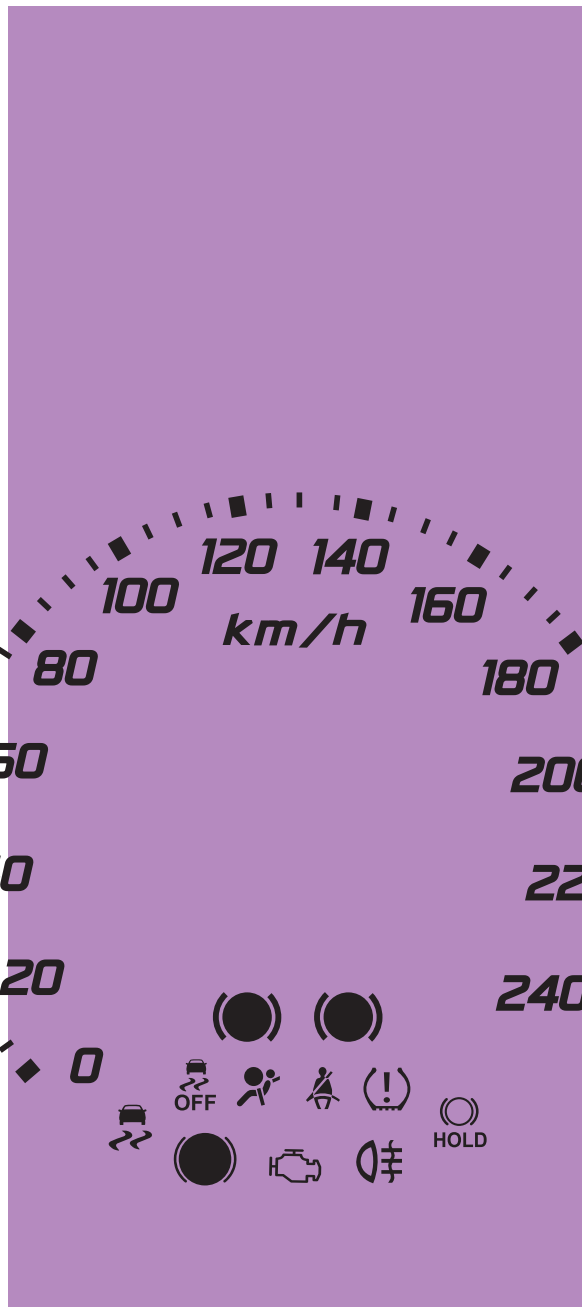
רובנו המכריע נוקטים בשיטת המיכל הריק של הדלק. עד שאנחנו לא נוסעים על אדים אנחנו לא נכנסים למלא. אנחנו מתעלמים מנורות האזהרה שאומרות לנו שהגוף צריך תחזוקה. רק כשאנחנו מגיעים למצבי קיצון, אנחנו מרשים לעצמנו לעשות עצירה ולטפל במשאב הכי יקר לנו - אנחנו. כשהגוף כבר אומר שכלול כל הקיצין ומפתח מחלה אורורה, אז אנחנו נזכרים לעצור. שירה חברתי תמיד מזכירה שעד שאמא שלה לא הרגישה גוש גדול בחזה, היא התעלמה מקיומו. אם היא לא הייתה מתעלמת... הלוואי שהיא לא הייתה מתעלמת.

הגוף זקוק לתחזוקה תמידית כדי להיות בריא ולאפשר לנו לעשות את הדברים שאנחנו אוהבים. הוא זקוק לתזונה איכותית, למנוחה ולהתעמלות שעוזרת לו בהתחדשות. הוא זקוק לניקיון, שנפסיק להעמיס עליו רעלים. אבל אנחנו בשלנו. כואבת הבטן אחרי החלות של שבת? לא נורא. כואב הראש? ניקח אקמול. כמה מאיתנו עוצרים את החיים כשהצוואר נתפס כדי לטפל בו? נתפס? ישתחרר. אנחנו אפילו לא טורחים לקחת את הזמן ולעשות אמבטיה חמה. מתי עוצרים? כשיש פריצת דיסק. כמה מאיתנו משנים את התזונה כשהגוף אומר "אני עייף יותר מהרגיל"? אף אחד. למה? בעיקר כי האינסטינקט הבריאי-כביכול הוא להוריד עוד שוט אספרסו.

הגוף זקוק לתחזוקה שוטפת, לא לטיפול עשרת אלפים פעם בשנה. זה לא אומר שאנחנו מפונקים, בדיוק כמו שזה לא אומר שהאוטו מפונק כשהוא צריך דלק או תיקון פנצ'ר.

הנפש

דור הסבים שלנו הקים פה מדינה. הם היו צריכים להתמודד עם שפה חדשה, מנטליות שונה, לשרוד בכבוד את המספר על היד או את

כואבת הבטן אחרי החלות של שבת? לא נורא. כואב הראש? ניקח אקמול. כמה מאיתנו עוצרים את החיים כשהצוואר נתפס כדי לטפל בו? נתפס? ישתחרר. אנחנו אפילו לא טורחים לקחת את הזמן ולעשות אמבטיה חמה. מתי עוצרים? כשיש פריצת דיסק

דף חתימות - הצעת חוק פרטית

נא לרשום בטופס זה את שם הצעת החוק ואת שמות חברי הכנסת היוזמים והמצטרפים, בנפרד, כפי שהחנו בסנהדרין. את חברי הכנסת יש להחתים בחתימתם המקורית (ולא בחותמת) על גבי נייר זה (ניתן לצרף כמה דפי חתימות). סדר הזנת שמות חברי הכנסת בסנהדרין ייחשב כקביעת סדר הופעתם על גבי הצעת החוק.

שם הצעת החוק:

ההתנתקות

הצעת החוק היחידה עליה חתם
בנימין נתניהו בכנסת היוצאת

שמו	חתימה
1. ראובן לוי	
2. יצחק מרדכי	
3. שמעון פרס	

שמות הרוכזים היוזמים	חתימה
1. ראובן לוי	
2. יצחק מרדכי	
3. שמעון פרס	

זה הזמן לקיים!
ממשלה
לאומית

מצילה
את חומש

מבטלת את 'חוק ההתנתקות'
בצפון השומרון

מועצה אזורית
שומרון